

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulev. Rezele Ferdinand 422.

(József főherceg-ut.)

Sürgönyv cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Meglátogatni naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Égész évre — — 1080 Lel

Fél évre — — — 540 Lel

Negyed évre — — 270 Lel

Havonta — — — 90 Lel

Tírdetéseik díjszabás szerint.

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Lel

VASÁRNAP — — — 6 Lel

Bucurestben 50 banival több.

Flammarion jóslata

„Európai Egyesült-Államok.”

Világhírű zsenik és tudósok fantáziájában született meg eddig ez az emberiséget megváltó eszme, amely annyira utópiának tetszett, hogy hatása sohasem mehetett túl a féltudományos olvassmányok, vagy a romantikus regények által előidézett impressziókon. Most pedig a huszadik század első felében, egy politikai emelkedik ki a politikai és gazdasági kaoszából és hirdeti az Európai Egyesült-Államok megvalósítását. Pár sort írhatunk és olvashatunk róla csak az újságokban: nem jönnek a pontos tudósítások, ismeretlenek a részletek, csupán azt tudják, hogy Briand realizálni szeretné ezt az utópiát és már szeptemberben valósággá akarja változtatni.

Készül az Európai Egyesült-Államok terve és a közvélemény lázban ég, mert Fellner gyilkolt, vagy nem gyilkolt, embertömegek izgulnak, mert a jugoszláv—bolgár határon egymásra löttek a granicsárok, mert Csehszlovákia tulzott magabizásában politikai színházának kulisszái mögül a háboru mumusát táncoltatja Magyarország előtt. Közben pedig az Európai Egyesült-Államok esztleges megvalósulása előtt állunk és nem érezzük, hogy ez mit jelent. Ha éreznénk, akkor a sohasem érzett öröm, a felszabadulás gyönyörűségében sikoltozó embertömegeknek kellene az uccákon hullámozni, akkor a kivilágított nagyvárosok ivlámpái ölelkező haragosokat világítanak meg és az ellenséges határokon kezefozva, boldogan mosolyognának egymással szembe a különböző nemzetek katonái, mert készül a Béke és akkor majd lehull a vállunkról minden felesleges teher.

Flammarion, a világhírű csillagász és író, a „Világ vége” című érdekes könyvében foglalkozik az Európai Egyesült-Államokkal. Ő, a XXIV. század derekára képzelte el ennek a megvalósulását és többek között ezt írja:

„A katonai intézményekből csak a zene maradt meg, a militarizmusnak egyetlen kellemes emléke, amelyet gondosan fenntartottak. Bekövetkezett az a hallatlan, hihetetlen és a történelemben páratlanul álló eset, hogy az adókat leszállították. A régi hivatalos szerkezet, amely annyi évszázadon keresztül tekoztolta a közvagyon, elnyomván minden merészebb tervet és a bürokrácia, szerencsésen kinnult. A népek, eszmék egységessé lettek és a társadalmi fejlődés lépést tartott a tudományos fejlődéssel.”

Beszél még arról, hogy a német köztársaság hogyan lépett be az Egyesült-Államokba, beszél a tizenkilencedik és huszadik század középkori, barbár intézményeiről: a háboruról, a párbajról, amelyek szegényfoltjai és neveftséges intézményei voltak az akkori társadalomnak.

Flammarion és a többi nagy zsenik utópiának képzeltek el ezeket a dolgokat és most Briand realis valósággá akarja tenni. A kér-

Nagy tüntetések Stipben Bulgária ellen.

Rögtönzött népgyűlés a bolgár komitácsikkal való harcban agyonlőtt rendőrtisztek temetése után. — A bolgár külügyminiszter Briandnál.

Belgrádból jelentik: A stipi jelentések szerint az a két rendőrtiszt, aki — mint megirtuk — harcba elegyedett a bolgár komitácsikkal, ma meghalt sérüléseibe. A rendőrtisztek temetése ma volt és ez kedvező alkalomnak kínálkozott a lakosság bolgárellenes hangulatának kirobantására.

A polgárság hevesen demonstrált Bulgária ellen. Rögtönzött népgyűlést tartottak, melyen határozati javaslatot fogadtak el. Ebben leszögezik, hogy a nép türelme végetért és utoljára

kell figyelmeztetni Bulgáriát arra, legyen loyális szomszéd. A javaslat azzal vádolja a bolgár kormányt, hogy közeli összeköttetésben áll a macedon komitéval és végül követeli a szerb kormánytól, léptessen Bulgáriával szemben olyan rendszabályokat életbe, melyek lehetetlenné teszik hasonló események előfordulását.

Párisból jelentik: A francia fővárosban látogatásban levő bolgár külügyminiszter ma meglátogatta Briand külügyminisztert, akivel hosszasan tanácskozott.

A Magyar Párt nem vesz részt tovább a közigazgatási reform vitájában.

Gróf Bethlen György felolvasta a Magyar Párt deklarációját, amely sérelmesnek tartja a közigazgatási reformot a magyarságra nézve. — „Ez a javaslat csalódást okozott a magyarságnak”.

Beterjesztették a 10 százalékos adóemelésről szóló javaslatot

Bucurestből jelentik: A kamara ma délutáni ülésén a közigazgatási reformhoz elsőnek Iorga szól hozzá. Kijelenti, hogy az ellenzéki pártoknak a parlamentben kell maradniuk, hogy kifejtsek álláspontjukat. A kivonulás fegyvere rossz, mert ha minden egyes párt távoztatja magát a vitától, akkor nem fejlődhetik ki egészséges parlamenti rendszer. A közigazgatási reform javaslata nem vet számot a nép multjával és a történelemből egész századok ismeretlenek azok előtt, akik a javaslatot készítették. A reform sok hibát és konfuziót tartalmaz, viszont egyes részeiben tulságosan merész. A javaslatot mindamellett elfogadják az általános vita alapjául.

Ezután gróf Bethlen György olvassa fel a Magyar Párt deklarációját. Kijelenti, hogy a magyarok várták ezt a reformot, hogy lássák,

vajjon a gyulafehérvári határozatok kifejezésre jutnak-e benne.

A gyulafehérvári határozatok szerint ugyanis minden egyes nép önmagát fogja közigazgatni és bíraskodni fog saját anyanyelvén, saját kebeléből választott egyének után. A gyulafehérvári határozatok egyet jelentenek a nemzeti autonómiával. Csakis ez az autonómia teszi lehetővé, hogy Erdélyben a békés együttélésre utalt népek között az ellentétek kiküszöbölődjenek, kulturális és gazdasági javaik megerősödjének.

Ez a javaslat csalódást okozott a magyarságnak, amely nem tudja felfedezni a gyulafehérvári határozatok tiszteletét.

A javaslat nem biztosítja az anyanyelv használatának a jogát a közigazgatásban a kisebbségi polgárok részére. A magyarság hive a decentralizáció elvének, de a jelenlegi javaslat tulságosan bőkezű ebben a tekintetben és tul-

ságosan bonyolult. Nem lehet szó autonómiáról, amikor tulzott ellenőrzési és gyámkodási jog létezik és a felsőbb hatóságoknak joguk van tisztviselőket kinevezni, vagy ebbeli minőségükben megerősíteni. Ez illuzórisá teszi az állampolgárok részére a választás és a szelekció jogát. Összeegyezhetetlen az autonómia elvével a jogrendszerinti tanácsosi állások kreálása is, a magyar egyházakat pedig sérti a nemzeti egyház favorizálása. A falusi községek rendszere veszélyezteteti Erdély községek gazdasági alapjait. A széleskörű átmeneti intézkedések terve a kormány részére abszolutisztikus hatalmat kíván biztosítani, ami az autonómia elvével homlokegyenest ellentétben áll.

Észrevételeinket nem vették figyelembe — folytatja — amikor a kormány előtt kifejtettük ezeket az elveket a javaslat előzetes ismertetése alkalmával. Az a véleményünk, hogy

ez a javaslat sérti a magyarság érdekeit.

Törekvéseink ellenére nem sikerült lényegesebb módosítást elérnünk, ezért le kell mondanunk a reményről, hogy sikerrel küzdhetünk a kormánnyal a magyar álláspontért. Miután ez a javaslat sérti a magyarság gazdasági érdekeit,

a Magyar Párt nem fogadhatja azt el és a magyar képviselők nem kívánnak résztvenni a törvényjavaslat vitájában.

hogy így is kifejezésre juttassák tiltakozásukat és elhárítsák magukról a felelősséget a gyulafehérvári határozatok elvének mellözéséért.

Ezután Popovici Mihály pénzügyminiszter beterjesztette a forgalmi, fényüzési, látványossági és globális adó, továbbá a bélyeg, petroleum, cukor és más fogyasztási illetekek tíz százalékos felemeléséről szóló javaslatot.

szárságok és királyságok összeomlásának nagyobb mindennél, a mi eddig történt. Flammarion a huszomegyedik századba jósolta, de nem lehetetlen, hogy már most, a huszadik században megszületik másodszer a Megváltó.

Holnap délelőtt tárgyalja le a színházi bizottság a Szendreyvel kötendő szerződést.

A tervezet sokkal szigorúbb feltételeket tartalmaz, mint az eddigi szerződések. — Kötelező operaelőadások. — Tilos a tanórák. — Vasárnap csak két előadást szabad tartani.

(Arad, július 16.) Holnap déli 12 órára hívták össze Aradváros színházi bizottságát, hogy tárgyalja a Szendrey Mihály színházgátlóval kötendő szerződés tervezetét. A tervezetet ma küldték széjjel az egyes színházi bizottsági tagoknak, hogy idejük legyen holnapig áttanulmányozni a szerződést, amelyet az aradi városi ügyész; hivatal állított össze.

Az új tervezet jóval szigorúbb feltételeket tartalmaz, mint az előző évi szerződések.

Első pontjaiban megállapítja, hogy a teremért napi 1000 lej kell fizetni, ha a díszleteket más városba szállítják, azokért 1500 lej a napi bér. A fizetés minden nap előre teljesítendő déli 12 óráig. A színházgátlónak a büfféért és reklámüggyéért a város által meghatározandó bért kell fizetni, tekintet nélkül arra, hogy hány előadást tart ebben a szezonban. A be rendezés karbantartását a színházgátló eszközöi saját költségén. Amennyiben a színházgátló más városba utazik, úgy azt 15 nappal előbb be kell jelenteni a városnak. A színházgátló köteles havonként maximum tíz napra átengedni a színházat, minden kártérítési igény nélkül a román társulatoknak.

A köteles havonként legább öt román színdarabot eljátszatni; megfelelő magyar fordításban. Köteles továbbá megfelelő énekes személyzetet tartani s ezenkívül a román opera művészeit vendégszerelésre meghívni, hogy operaelőadásokat is tarthasson.

A szerződés-tervezet minden színházi eseményre kiterjed és leszögezi, hogy az egyes darabokba nem szabad kijönni táncbetétet betenni.

csupán azok maradhatnak, amelyeket maga a szöveg előír. A műsorra vonatkozólag megállapítja a tervezet, hogy a színházgátló minden hónapban munkaprogramot terjeszt a színházi bizottság elé és minden nyolc napon pontos műsort mutat be. A munkaprogramban nem szereplő darabok nem adhatók elő. Hétköznap egy, vasárnap és ünnepnap legfeljebb két előadás tartható, az esti előadások kezdete 8 óra s az egyes felvonások közötti szünet 10—15 perc lehet.

A színházgátló tagjai csak román állampolgárok lehetnek, akiknek a szerződés feltételeitől

számított 15 napon belül be kell mutatni aktáikat. A zenekarnak 23 tagból kell állania, míg a karszemélyzetben minimum 8 férfi és 8 nő foglal helyet. A szerződés megkötésétől számított 30 napon belül az igazgatónak be kell terjeszteni a színházgátló névsorát.

A színházi bizottság öt szerep eljátszása után kifogást emelhet művészi szempontból bármely tag ellen s a kifogásolt tagot 15 napon belül ki kell cserélni. A színház ideiglenes elhagyásából a múlt sze-

A francia kamara bizalmat szavazott a Poincaré-kormányának.

„Nem nagy lelkesedéssel, de megfontolt belenyugvással kell elfogadnunk a Young-tervezetet” — mondotta a kamara mai ülésén a francia miniszterelnök. — A Kamara ratifikálta a Young-tervezetet.

Párisból jelentik: Poincaré miniszterelnök ma délelőtt folytatva nagy beszédet a kamarában, amelynek során kiemelte, hogy a jóvátétel végleges rendezésével megbízott szakértő bizottság hozzájárult ahhoz, hogy a francia követelések és adósságok közötti kapcsolatot megteremtse. Ennek kapcsán megemlíti azt is, hogy a jóvátétel okos rendezése Németország talpraállítását is jelenti.

Leon Blum szocialista képviselő, a párt vezére emelkedett azután szólásra és kifejtette, hogy épen a Rulir-vidék megszállása tette annak idején tönkremegy a német márkát, amire Poincaré válaszolt és elmondotta, hogy a németek pénze már jóval a megszállás előtt leromlott. További beszédében kijelentette, hogy a jogi kapcsolat a francia adósságok és követelések között fennáll. Kitért a Young-tervezetre, amely nemcsak hátrányokat jelent a franciáknak, de nagy előnyöket is.

— Nem nagy lelkesedéssel, de megfontolt belenyugvással kell elfogadnunk a Young-tervezetet, mert ha nem fogadjuk el, akkor a Dawes-tervezet jön, amely nagy nehézségeket jelent, hisz nem ismeri el a jóvátétel és a háborús adósság közötti kapcsolatot.

Kimondja még, hogy Angliának és Németországnak épenugy érdeke a tervezet elfogadása. Válaszolt ama aggályokra is, hogy mi lesz akkor, ha Németország beszüntetné fizetéseit. Utalt arra, hogy elsősorban Ameriká-

zon adósságai nem fizethetők ki, mert azt az idei szezon finanszírozására kell felhasználni.

Az anyagi kötelezettségek is súlyosabbak lettek. Annak, akit a város a bér inkasszállására jelöl ki, a színházgátló napi 80 lej díjat köteles fizetni. A havi rezsinak megfelelő garanciát köteles letétbe helyezni a városnál, arra az esetre, ha nem fizetné pontosan a személyzetet. Kötelezővé teszi a szerződés-tervezet rendes üzleti könyvek vezetését, amelyeket a város megbízott közegeinek bármikor be kell mutatnia s végül köteles gazdasági szakértőt tartani, saját költségén.

A színházi bizottság holnapi ülésén erős vita várható, miután a magyar tagok a súlyos feltételeknek enyhítését fogják kérni.

nak fűződik érdeke ahhoz, hogy Németország pontosan fizessen és az egyezmény rendelkezik külön ez esetben fenntartásokról is, amelyekről szintén nem zárkozik el a francia kormány. Beszédét azzal fejezte be, hogy a tervezetet föltétlenül ratifikálni kell.

A kamara ezután hatvan szótöbbséggel bizalmat szavazott a Poincaré-kormányának s ratifikálta a Young-tervezetet.

Agvon akarta verni a fiát.

Egy fuvaros rémtette a fuvardíj miatt.

Zalaegerszegről jelentik: Takács János itteni fuvaros összeveszett a fiával, Takács Józseffel, mert az helyette fuvardíjat vett fel és a saját céljaira felhasználta. A fuvaros este a kocsmába ment, majd ittasan hazatérve, fejszét ragadott és a padlásra ment, ahol a fia aludt. A részeg apa több fejszecsapást mért az alvó fiúra, majd elmentekült.

Az ütések súlyosan megsebesítették a fiatal embert, aki sebei dacára saját lábán ment be a kórházba. A merénylő apát letartóztatták. Kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy már régen gyűllöli fiát és csak alkalmat keresett arra, hogy végezzen vele.

TARCA.

Montecarlo alkonya.

Sziklából strandfürdő.

A közelmúltban a világot egy monstre-film járta be, amely — álomképben — Montecarlo pusztulását mutatta be. Még nem is olyan régen a legszigorúbb tilalom állta útját, hogy a montecarloi játékkaszinó termelről bármiféle fénykép is készüljön. Hogy most filmkészítők e nagy játékhelynek „pusztulását” mutathatták be — bármily mesészerű köntösben is — abból egy valószínű következtetés vonható le; erre engedélyt kellett kérni, ezt meg kellett fizetni. Ha ez így van, ebből viszont azt lehetett továbbkövetkeztetni, hogy a kaszinó nem fél attól, hogy akad valaki, aki a legesekélyebb mértékben is befolyása alá kerül egy olyan fantasztikumnak, amelyen e hatalmas sziklavárak bukását hirdeti.

Az ördögöt azonban nem jó a vászonra vetíteni. Ma már Montecarlo bizonyára tiltakoznék az efféle filmezés ellen. A sziklavár tájképei lanyha hírek érkeznek. Pedig jól megépült ez a vár 1070-ben. Biztonságban érezték itt magukat az uralkodó Goyde-Matingon-Grimaldi hercegek, jelmondatukban vallván:

— Abito sullo scoglio, non aro, non ricoglio, poi vivere voglio...

Ami magyarra Jókai Mór így fordított le:

— Lakásom sziklán kuporog, nem szántok és nem takarok, de azért élni akarok...

Nemzedékek múltával e jelmondat valószínűleg meg is maradt, el is tűnt. Az kétségtelen,

hogy a herceg mindenkor élni akart. Főzött el is ment oda, ahol legjobban lehet élni. Franciaországba. Szántani nem szántott, az igaz, de termést takarítani mégis akart. E cél szolgálja a játékkaszinó. Ennek a kedvéért áthelyeződött a montecarloi hegemonia a sziklavárból a váraljába: a kaszinóba.

Idestova centennáriumát fogja megülni annak az eseménynek, hogy Carlo herceg, a jelenlegi herceg dédapja, országának egy szép darabját, Roccabundát Mentonéval együtt eladta a franciáknak. Ugyanő adott 1861-ben első ízben játékközpontot egy Duval nevű franciának, majd ugyanő kötött egy második szerződést Montecarlo felvirágoztatójával, Blanc Eduárddal, 1899-ben újították meg a szerződést, amely alkalommal Blanc — akkor már Albert hercegnek — tízmillió frankot fizetett; ezt 1913-ban egy tizenötmilliósi fizetés követte. 1927-ben — most már Lajos herceg — 450 ezret kapott; ez már kisebb szám, de dollárban elviselhető.

Ezek ellen a summák ellen a monacoi lakosságnak sem volt kifogása. Azért azonban nem tudtak lelkesedni, hogy minde nagylétekből a lakosságnak semmi sem jut. Lajos herceg maga — amint említettük — nem is tartózkodik országában. Uralmát rábizta vejeire, Pierre de Polignac hercegre. Péter herceg a férje Sarolta hercegnőnek, a monacoi herceg fogadott leányának, akinek az örökbe fogadás napján a monacoi herceg a napkirály gesztusával a Valentinói hercegnő címet adományozta. Péter régensherceg he is vált mint régens. A nép akár detronizálná a távollevő Lajost és Pétert ültetné az üres trónba. A nép különösen kis

nyolcesztendő leánykáját, Antoinette-et a monacoi trónjövendő örökösét imádják.

Péter régensherceg az országocska politikai feje, pénzügyi mindenhatója pedig Európa híres titokzatos embere, Sir Basil Zaharoff. Állítólag az övé Montecarloban minden. Ez még nem lenne a baj. A baj ott van, hogy „rosszul megy a bolt”. Az történt, hogy Montecarlo dicsőségét megirigyelték jobbról is, balról is. San-Remóban az olaszok állítottak fel egy pártját ritkító fényű játékházat s ugyanezt tették a franciák Cannesban. Montecarlo különösen San-Remótól fél. Bár innen kel fel napjuk, innen látják az alkonyati szürkéséget üzletükre ráborulni.

A sziklavárból egyszer a játékkaszinó kedvéért kellett leszállni. A másodszori leszállás azért történt, hogy Monaconak, a világ e legszükségesebb helyének strandfürdője legyen! Egy teljhatalmu megbízott ment Amerikába: Elsa Maxwell, egy nagystilusu hölgy, aki „királyokat tanított meg az élet élvezetére”. Elsa Maxwell kétmillió frankos hitellel indult útjára és korlátlan meghatalmazással arra, hogy szerződtesse a legszükségesebb építészeket, akik Montecarlot alakítsák át egy második Palm Beach-sé.

Itt kell létesülnie a világ legcsodásabb strandfürdőjének. Montecarlonak tehát nem lesznek a jövőben sziklán kuporgó urai. Lent a tengernél fogja várni a monégasz nép az ő igaz urát, az idegent, aki nem szánt, nem takar — strandon igazán nem — de azért élni akar. Az amerikai építészek bizonyára remekelni fognak, de, hogy a sziklát hogyan örlik homokká, ez még az ő titkuk.

Holnap délben hirdetik ki az ítéletet Fáskertti és Radix ügyében.

Ma tárgyalta az aradi törvényszék a május elsejei csoportosulást. — Az ügyész 5—10 évi fegyházat kért a vádlottakra, a védők Fáskertti és Radix felmentését kérték.

(Arad, július 16.) Városszerte nagy érdeklődés előzte meg Fáskertti Tibor hírlapíró, a Virradat volt felelős szerkesztője és Radix Károly famunkás bünperének mai fő tárgyalását. A második szekció tárgyalótermét ma korán reggel megtöltötte az érdeklődő közönség. A tárgyalást reggel 9 órakor nyitotta meg Janculescu elnök. Szavazóbíró Jonescu törvényszéki bíró volt, a vádat Mandru h. főügyész képviselte, a vádlottakat pedig dr. Gherman Dante aradi ügyvéd, dr. Nagy Hugó temesvári ügyvéd és dr. Popa Ulpia, dr. Sarbu György helyettese védte.

A tárgyalás megnyitása után az elnök felolvasta a vádiratot, amely szerint államellenes izgatás, hatósági rendeletek elleni ellenszegülés és lázítás kísérlete miatt emelt vádat az ügyész ellenük, amit azáltal követtek el, hogy május elsején, mintegy 50—60 főnyi csoport élén felvonultak a Deák Ferenc-uccán, ott tüntettek és amikor a rendőrprefektus felszólította őket, hogy oszoljanak szét, nem engedelmesskedtek felszólításának.

Fáskertti Tibor vallomásaiban kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert semmiféle bűncselekményt nem követett el. A csálai erdőbe akartak menni néhányan,

amikor békésen haladtak a Deák Ferenc-uccában, letartóztatták őket. Kijelenti, hogy nem volt semmi néven nevezendő csoportosulás,

felvonulás, vagy tüntetés és

ő nem buzdított senkit arra, hogy ne engedelmesskedjen a rendőrprefektus rendelkezésére.

Radix hasonlóképpen adta elő a történeteket, kijelentve, hogy ártatlannak érzi magát.

Az első tanu Iancu Traian rendőrigazgató, az aradi rendőrség bünyügyi osztályának vezetője volt, aki elmondotta, hogy amikor a rendőrségi autón a Deák Ferenc-uccán mentek végig, egy tüntető csoporttal találkoztak, melynek tagjai a prefektus felszólítására sem akartak szétszórni. Kijelentette az elnök kérdésére, hogy a két vádlott ismert kommunista vezér. Gherman Dante dr. védő azt a kérdést intézi a tanuhoz, hogy tudja-e ő, mi az a kommunizmus? Az elnök azonban ezt a kérdést nem engedte feltenni.

Moga Romulus dr. rendőrprefektus előadta, hogy egy 50—60 főnyi csoporttal találkozott a Deák Ferenc-uccában és amikor felszólította őket, hogy oszoljanak szét, Fáskertti visszafelelt:

— Nekünk jogunk van az uccán oda menni, ahova mi akarunk.

Kijelentette, hogy tudomása szerint Fáskertti veszedelmes kommunista. Az országos kommunista agitációnak Arad a főszékhelye és innen irányítják az egész országban a felforgató propagandát.

Ciorescu Tache szigurancafőnöknek tudomása volt előre arról, hogy a munkásság május elsején tüntetésre készül. Hogy a vádlottak kommunisták, arról neki pozitív értesülései vannak. Azt is tudja, hogy a bucuresti-i kommunista központtól Fáskertti pénzt kapott a Virradat fenntartásának céljaira.

Gherman Dante: Tudomása van tanuarnak arról, hogy Arad az országos kommunista mozgalom központja?

Tanu: Nem. A kommunisták központja Bucurestiben van.

Juhász Anna tanuvallomásaiban kijelentette, hogy ott volt Fáskerttiékkel, de semmi néven nevezendő tüntetés, vagy csoportosulás nem történt. Káli János elmondotta, hogy alig voltak öten, hatan, akik békésen sétáltak. Amikor azonban a prefektus autója megállt és felszólította Fáskerttiéket, hogy menjenek fel a rendőrségre, akkor az uccai járőkelők csoportosultak az autó körül. Valanu rendőrkormányzó vallomásaiban előadta, hogy ő vette fel az első jegyzőkönyvet. Giurgiu rendőrigazgató a prefektussal teljesen megegyező vallomást tett.

A tanukihallgatások után a perbeszédre került a sor. Mandru ügyész vádbeszédében

ben rámutatott arra, hogy egy jól megszervezett kommunista agitációval áll a bíróság szemben és a vádlottak vezetői voltak ennek az állami és társadalmi rend felforgatására irányuló mozgalomnak. Vádbeszéde végén kérte a bíróságot, hogy a Marzescu-törvény 11. szakaszának rendelkezései alapján 5—10 évi fegyházra ítélje a vádlottakat, kiknek bűnössége megállapítást nyert.

Dr. Gherman Dante védőbeszédében kijelentette, hogy ebben a perben a tragikum a komikummal egyesül. Tragikomikus, — mondotta — hogy a vádlottak két és fél hónapja fogságban vannak és egy olyan tett elkövetésével vádolják őket, ami már a humorral ha-

Nagyszabású rablómerényletet akadályozott ma meg a bécsi rendőrség.

Bécsből jelentik: A rendőrség letartóztatta három fiút, nagyszabású rablómerénylet tervezése miatt. A merényletet egy szanmari pénztáros ellen tervezték és ha sikerült volna,

50—70.000 shilling jutott volna a fiatalemberék birtokába. Részletes tervet dolgoztak ki, sőt softört is fogadtak, aki a merénylet végrehajtása után elősejtelte volna szökésüket.

Litvinov Amerikát akarja felhívni döntőbirónak az orosz-kinai konfliktusban.

A nankingi kormány rövidesen válaszol az orosz ultimátumra. — Nézeteltérések Karakan és Litvinow között. — Kinaellenes tüntetések Moszkvában.

Nankingból jelentik: Az orosz ultimátumot tegnap nyújtották át a kormánynak. A kínai kormány újabb 5000 katonát küldött a kelet-sibériai vasutvonal megerősítésére és Mancsuli határvárosban pedig 10.000 katonát összpontosítottak.

Londonból jelentik: A nankingi kormány az orosz ultimátumra még nem válaszolt. A kínai fővezér, Csang-Kai-Sek azonban Nankingba érkezett, hogy a kormány többi tagjával a szükséges sürgős teendőket megbeszélje. A holnapi nap folyamán a fővezér ismertetni fogja a nankingi kormány politikáját Szovjet-oroszországgal szemben. A kormány a mandzsuri kormányt értesítette, hogy a legrövidebb időn belül legalább 100.000 főből álló sereget állítson ki, amely adott jelre, 48 órán belül az orosz-kinai határra vonulhasson. Londoni vélemény szerint

az orosz ultimátum nem több ijesztésnél, de ha komoly lenne is, Kinát nem éri váratlannul, mert Nankingból óriási csapatok a legrövidebb időn belül a határra vonulnának. Londoni körökben kizártnak tartják, hogy a két hatalom között háboru ütne ki és bizonyosra veszik a békés uton való megegyezést. Most, amikor Anglia a diplomáciai viszonyt óhajtja felvenni Oroszországgal, igen rossz propaganda lenne Oroszország részéről, ha Kinával háboruba keveredik.

New Yorkból jelentik: Az amerikai lapok moszkvai és rigai tudósításai szerint a szovjet-kinai konfliktus miatt

nézeteltérések keletkeztek Karakan és Litvinov népbiztosok között.

Litvinov szerint a szovjet kezét megköti a Kellogg-paktum, míg Karakan azt hangoztatja, hogy a Kellogg-paktum aláírása nem azt jelenti, hogy ha Oroszország érdekeit a szovjet sártve lássa, le kell mondania a háboru gondolatáról. Litvinov népbiztos azt az álláspontot foglalja el, hogy amennyiben Kinával a diplomáciai tárgyalások során nem sikerül a békés megegyezés.

Amerikát kell felkérni, vállalja a döntőbírói szerepet, mert — nézete szerint — egyedül Amerika semleges teljesen.

Sanghából jelentik: A nankingi kormány most készíti válaszát az orosz jegyzékre. Azt hiszik, hogy a válaszijegyzéket békülékeny szellemben fogalmazzák meg.

Párisból jelentik: A Figaro értesülése szerint az orosz-kinai helyzet erősen kiéleződött és ha ezt az incidenst sikerül is békés uton elintézni, a komoly feszültség a két ország között megmarad. A New-York-World párisi kiadása szerint a szovjetdiplomácia

táros. Egy francia íróra hivatkozik, aki ki mondja, hogy sokszor nagyobb bűn valakit vádolni, mint az a bűncselekmény, amiért a büntetést kérik. Kimutatta a vád tarthatatlanságát és azt hangoztatta, hogy nem lehet valakit érzelmeiért, politikai meggyőződéséért elítélni. A vádlottak nem követtek el államellenes izgatást — mondotta Gherman — és erre való tekintettel a vádlottak felmentését kérte.

Dr. Nagy Hugó temesvári ügyvéd rövid védőbeszédében szintén mindkét vádlott ártatlanságát hangoztatta és azt igyekezett kimutatni, hogy teljesen alap nélkül emelték bűncselekmény hiányában ellenük a vádat. Dr. Popa csatlakozott védőtársainak véleményéhez. Azután a vádlottak szólottak néhány szót és ártatlanságukat hangoztatva, felmentést kértek.

Az elnök ezután közölte, hogy a törvényszék az ítéletet holnap délben 12 órakor fogja kihirdetni és ezzel a tárgyalás véget ért.

Ázsiában vereséget szenvedett és ha sikerül is kiszabadulnia a zsákuccából, amelyben jelenleg vergődik, nem tudja többé eltitkolni, hogy nagy ellentétek uralkodnak a nagyvágyó Kína és a nem kevésbé nagyvágyó Oroszország között.

Moszkvából jelentik: A kínaiak magatartása miatt

nagyarányu tiltakozó gyűléseket rendeztek tegnap Moszkvában.

A tüntetők a kínai követség épülete elé vonultak és Kína ellen tüntettek. A követség épületét katonaság őrizte, azonban beavatkozásra nem került sor, mert incidens nem történt. A tüntetések egész éjszakán át tartottak.

Londonból jelentik: A tokiói lapok felhívják a szovjet-kormányt az orosz-kinai incidenssel kapcsolatosan, hogy tartsák tisztelben az idegenek érdekeit. A lapok cáfolják azokat a híreket, amelyek szerint a szovjet Japánt kérte volna fel a diplomáciai tárgyalások közvetítésére.

Megszöktette és feleségül vette egy gyáros leányt egy váradi újságíró

Van még romantika.

Nagyváradról jelentik: Érdekes társadalmi szenzációja van Nagyváradnak. Az ügy központjában Biró Elek nagyváradi hírlapíró áll, a Nagyváradi Napló munkatársa, akit Aradon is igen jól ismernek. Biró Elek ugyanis tegnap délben romantikus módon megszöktette Strasser Hilda urileányt, Strasser nagygyáros leányát, a váradi társaságok közismert tagját. A szöktetés előtt Biró Elek előbb Temesváron megesküdött szíve választottjával, majd a titokban összekovácsolt házasság után visszatért Nagyváradra, ahol nem szóltak semmit a történetekről.

Tegnap délelőtt szerkesztőségi óra előtt bent járt a szerkesztőségben Biró és asztalára egy levelet helyezett azzal a megjegyzéssel, hogy kollégái 6 óra előtt ne bontsák fel. A kollégák betartották Biró kérését és valóban 6 órakor bontották fel. A levélben egy kis házassági hír volt, amelyben tudtul adja ő és Strasser Hilda házasságát s arra kérte a barátait, hogy a hymenhirt másnapra adják le a lapban. Biró Elek ekkorra azonban már Budapesten volt feleségével.

Gyomorrontás, gyomorégés, lejlájás,

rendetlen székelés esetén ne használjunk mást mint dr. FÖLDES-éle SOLVO hashajtó pirulát. A legjobb vértisztító és epehajtó szer. — Kapható dr. Földes gyógyszerárban.

Osszeomlott a Regina Maria-színház Bucurestiben.

Borzalmas katasztrófa a fővárosban. — Eddig négy halottja és tizenegy sebesültje van a szerencsétlenségnek.

Bucurestből jelentik: A Regina Maria-színház épülete a Calea Victoriei ma dél előtt menydörgésszerű robajjal összeomlott. Az utcákön óriási pánik keletkezett. Az első pillanatban a járó-kelők nem tudták mire magyarázni az óriási robajt.

Sokan hombamerényletre gondoltak és

csak néhány perc múlva terjedt el futótüzként a hír, hogy összeomlott a színház. Eddig négy halottat és 11 életveszélyesen sebesült embert huzzak ki a romok alól. Az áldozatok számát még nem tudták pontosan megállapítani.

A cseh lapok szerint Pecha tettenérése: agent provocateurok műve

Prágából jelentik: Több cseh lap szerint a cseh kormány kénytelen lesz tudomásul venni a magyarok válaszigyzékét. Egy biztos — írják a lapok — hogy ha a magyarok tetten érik Pecha Vincét, úgy az agent provo-

cateurok munkája volt, akik törbecsálták a cseh vasuti hivatalnokot. A magyar kormánynak az egyezmény értelmében nem lett volna szabad letartóztatni, hanem a cseh kormánytól kérni a hivatalnok visszahívását.

A Bremen elindult Newyork felé...

Rádióriport Hamburgból: Aradra a Bremen első óceáni útjáról. — Miss Amerika nevet... — Hogyan körvelettették a Bremen elindulását?

(Arad, július 16.) A nap aransugárral vonja be a hamburgi dokkot, amelyben indulásra készen áll a hatalmas óceánjáró. Óriási, regyogóan tiszta fedezetén aranyzinóros, elegáns tiszták futkosnak, napbarnított matrózok sürognek-forognak, a stewardok vakítóan fehér ruhában járkálnak az új butorokkal telt ebédlő s konyha között, a hajóhídon utiruhás emberek haladnak a fedélzet felé, csikorognak a hajócsigák, amelyek monstrum-ládákat emelnek a raktárba. A gőzös oldalán ott vakit a név: Bremen.

És pár ezer kilométernyire a hamburgi dokktól, egy határvárosban: Aradon figyelmemmel kísérem a hamburgi hajógyár büszkeségének első óceánútját, amelyet az összes németországi rádióleadó-állomások közvetítenek a világ minden tája felé.

Egy öblös hang beszél. Dicséri a német technikát, amelynek újszülötte pár perc múlva indul el, hogy az óceán magascsapó hullámaival dacolva, elérje az amerikai kontinens földjét. Esti fél hét óra van. Hamburgban félhat. Az öblös hang elmagyarázza, hogy több mint egy esztendeig dolgoztak a munkások a hatalmas óceánjárón, amely nemsokára Amerika felé veszi útját.

— A hajó hossza 280 méter, szélessége 30 méter és 2000 embert tud befogadni — mondja a konferanszié.

A beszédbe e pillanatban belevág a hajó zenekara, amely didalindulót harsog, majd egy percre csend, halk mormolás hallatszik, a fedélzeten beszélgetnek az utasok. A legszebben muzsikáló nő kacaj sem érdekel ebben a pillanatban jobban, mint az a csengő nevetés, amely a Bremen fedélzetéről repül Arad felé s amely talán valamelyik hazafelé utazó, gondtalanul csevegő amerikai miss ajkáról szabadult el. S Miss Amerika bizonyára nem is sejtí, hogy párezer kilométernyi távolságban áhítatos csendben hallgatják a kacagását.

— Az idő gyönyörű — harsan fel ismét az öblös hang — rendkívül szép kilátás nyújt a dokkban pihenő hajó...

A zenekar ujjabb indulóba kezd, a csigák még egy utolsót nyikorognak s elhelyezik a hajó feneketlen gyomrába az utolsó terhet... a távolból most autótülkölés hallatszik, talán valamely elkésve érkezett utas robbog fel kabinja felé...

— Pár perc múlva indul a Bremen!

Fűsiketítő zugás reszket a hangszóróban, a hatalmas gépek zakatolása egybevegyül a kéményekből zugva távozó gőzfelhők zajával s percken keresztül ez a kábító láрма ural mindent. Csak gyengén átszűrődő hangok mutatják, hogy a konferanszié lelkiismeretesen működik tovább s halk zenefoszlányok érkeznek meg csupán a harsogó indulókból.

— Ein letzter Abschiedgruss! — (Egy utolsó búcsúüdvözet) — hangzik.

A sziréna szól, még egy utolsó gőzfelleg tör keresztül a kéményeken, hangok és ütetek fonódnak egybe...

— A Bremen elindult Newyork felé... A ha-

tóságok és újságírók különhajója elkiséri egy darabon...

Itt este hét óra van, ott hat, Aradon most kezdődik a korzoidó, jókedvű, elegáns párok sétálnak a Marospart felé... és Hamburgban fáradt dokkmunkások, megelégedett hivatalos személyiségek s könnyes szemű, itthonhagyott hozzátartozók medredek a horizonton eltűnő óceánjáró után...

Marosi Rudolf.

Irodalom és művészet

* **Az aradi Nyári Színház heti műsora.** Szerda: Révi nyár. Csütörtök: Agglegény apa (a szezon legkitünőbb vigiátékujdonsága, premier, Mészáros Béla vendégjátéka). Péntek: Agglegény apa (a szezon legkitünőbb vigiátéka, másodsor, Mészáros Béla vendégjátéka).

* **Vasárnap este Mayer Kató** a Csókos asszonyban vendégszerepel másodsor az aradi közönség előtt. Mayer Katónak egészen új színei nyilvánulnak meg ebben az operettben. A szőke Kató a címszerepet játssza.

* **Szepessy Edith** gyásza, Súlyos csapás érte Szepessy Edithet, az aradi szintársulat tagját. Hunn. Mancsi, Körmöcbányán hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytban Szepessy Edith egyetlen testvérét veszítette el. Tizenkilenc éves volt.

* **Ma este Régi nyár** Viola Margittal az aradi szintársulat műsordarabja. Mindenki előtt köztudomású, hogy Aradon milyen óriási sikert aratott ez a szenzációs Békefiy-Lalithay-operett. A téli szezonnak egész műoriát ugyszólván ez az operett uralta és többszörös jubileumon keresztül március a negyvenedik előadását éri el. Viola Margitot, a társulat remek prima-donnáját ugyszólván ebben az operettben szerette meg a közönség. Kivüle Kertész Mancsi, L. Kiss Mariska, Galetta, Jfi. Szendrey, Győző játszanak jelentősebb szerepeket.

* **Agglegény apa, az új vigiátékláger csütörtöktől, Mészáros Béla vendégjátékával.** Minden szezonnak van egy vigiátékszenzációja is. Most került Aradra az ezidei: Agglegény apa. Budapesten heteken csak ezen a páratlan humorú és egészen friss, bizarr témájú vigiátékon mulattak, amely azt hozza elénk, hogy egy öregedő agglegény látni szeretné törvénytelen gyermekeit. Lassanként össze is verődnek a világ három táitékárlól, egyik pompásabb fickó, mint a másik. Két leány és egy fiu. Közben az egyik leány és fiu között szerelmi bonyodalom keletkezik és végre ki is derül, hogy nem is egy volt az apjuk. A másik leány pedig az őket összeterelő ügyvéddel lesz holdog. Eduard Childe Carpenter a szerzője ennek a ragyogó vigiátéknak. Minden mondatából csak úgy pezsdül a kacagás. Az aradi előadás pedig briliáns. Mészáros Béla, mint vendég az ügyvédet játssza és ő is rendezi az ismert gonddal az előadást. A három gyermeket Kertész Mancsi, Indra Manyi és Joanovits Sándor játssza. Az agglegényt pedig Jávör Alfréd alakítja. De jó szerepe van még L. Kiss Mariskának és Győzőnek is. Két és félórás szüntelen kacagást jelent ez a kiváló vigiáték.

* **Jön: Miss Amerika** — a látványosság a ragyogó operettje.

Szünidőre diákok kötetenként 2 lejért olvashatnak KERPELNEI.

— Megjelent a Korunk július–augusztusi kettős száma. A Dienes László és Gaál Gábor szerkesztésében megjelent „Korunk” eddigi szokásához híven az idén is júliusi és augusztusi számát együttesen jelentette meg. A valóban vaskos kötet hiheletlenül gazdag anyaggal rendelkezik. Tartalmát valójában nincs helyünk egész teljességében felsorolni. A Kulturkrónika, a Világpolitikai problémák, a Szemle, a Folyóirat-szemle és a Disputa rovatban több mint ötven író több mint ötven cikkét kell megemlítenünk, amely kivétel nélkül aktuális eseményekkel foglalkoznak. — A kettős szám ára 120 lej. A „Korunk” előfizetési ára egész évre 860, fél évre 460, negyedévre 250 lej. Mutatványszámot ingyen küld a „Korunk” kiadóhivatala Cluj—Kölcsvár, Str. Regina 16.

A közigazgatási reform érdekes részletei.

Legfontosabb szerv a megyei tanács. — A községlés és városi tanácsok megalakulása.

Bucurestből jelentik: A közigazgatási törvényjavaslatot, ami körül annyi vita folyt és majdnem kormányválságot okozott, a kormány a régenstanács hozzájárulásával benyújtotta a kamarának. A törvénytervezet 573 pontból áll. A 43. szakasz rendelkezései szerint az 1000 lakossal rendelkező községek 8, 2000 lakos után 10, 3000 lakos után 12, 4000 lakos után 14, 4000-nél több lakos után pedig 16 tanácstagból álló községi tanácsot választanak. A primárt, helyettesét és a pénztárost titkos szavazással választja meg a községi tanács. A községi tanács kötelessége: megválasztani a bírót és a többi községi alkalmazottat, megállapítani azoknak fizetését és elkészíteni a község költségvetését. A gyűlést vagy a bíró, vagy pedig három tanácstag hívja össze vasárnapra vagy pedig ünnepnapra. A bírót, az adóinkasszánst és a helyettes bíró két évre választják. A városok 100.000 lakos után 36, 50.000 lakos után 30, 25.000 lakos után 24, 10.000 lakos után 18, míg a kisebb városok 16 tagu tanácsot választanak. A választott tanácstagokon kívül vannak jogszerűtlen tanácstagok. A tanácstagokat 5 évre választják (79–86. szakasz.) A tanácsból 100.000 lakos után 5, 50.000 lakos után 4, 50.000 lakosnál kevesebb után 3 tagu városi bizottságot választanak.

A tervezet III. része a vármegyékről intézkedik. A vármegyei tanács a legfontosabb szervezet. 400.000 lakossal rendelkező vármegyében 42, 200.000 lakossal pedig 36 tagu tanácsot választanak 5 éves mandátummal. Ennek kebeléből választják meg a vármegyei bizottságot és ennek elnökét. Az elnök jogvégzett kell legyen és legaiább 10 éves közigazgatási gyakorlattal kell rendelkezzen. Minden megyében működik egy adminisztratív bizottság, amelynek tagja: a prefektus, a primár, a főügyész, a megyei főorvos, a pénzügyvizsgáló, a mérnök, építész, állatorvos, tanfelügyelő és az agrártanácsos. A megyei tanács elnöke szintén tagja ennek a bizottságnak.

A prefektust a helygyimiszter nevezi ki. Jogvégzettséggel kell rendelkezzen és időségeknek kell lennie 30 évesnél. Azok a szenátorok, kik legalább három cikluson keresztül tagjai voltak a szenátusnak, mentesítve vannak ezen feltételek alól. A 276. és az ezt követő szakaszok a prefektus jogait és kötelességeit precízírozzák.

A 298. szakasz rendelkezései szerint hét miniszteri igazgatóságot létesítenek Bucurestiben, Cernautiban, Kisenevben, Clujon, Craiován, Iasiában és Timisoarán. A miniszteri igazgató a kormány képviselője és a prefektusok tartoznak utasításait resp.

Súlyos incidens egy kolozsvári lap szerkesztőségében.

Bran kapitány kutyakorbáccsal támadt a Munkás Ujság szerkesztőségében az újságírókra, akikre ráusztotta kutyáját. — A megtámadott újságírók Pop tábornokhoz fordultak elégtételért és intervencióra kérték fel a szociáldemokrata párt parlamenti csoportját.

Clujról jelentik: A clujai „Munkás Ujság” szerkesztőségében ma délelőtt súlyos incidens játszódott le. Délelőtt tíz óra tájban megjelent a lap Unió-uccai szerkesztőségében Bran orvoskapitány egy hatalmas dán dogg kíséretében és követelte a Munkás Ujságban néhány nappal ezelőtt megjelent nagybányai tudósítás szerzőjének megnevezését. A kérdéses tudósítás Minik Antal nagybányai bányász meghurcoltatásával foglalkozik és a tudósító ezzel kapcsolatban megemlíti Bran Emil és Bran Lőrinc lelkész szerepét is. A kapitány azért akart elégtételt szerezni, mert a lelkészek egyike az ő édesapja.

A lap munkatársai a sajtótörvényre való hivatkozással vonakodtak megnevezni a tudósítót, mire a kapitány kijelentette, hogy nem akar másfél éves sajtópert, hanem maga fogja megállapítani a tudósítás szerzőjét, még ha egy hétig is kell a szerkesztőségben maradnia. A szerkesztőség egyik tagja ezek után közölte a kapitánnyal, hogy amennyiben a kérdéses cikket illetőleg rektifikációt akar, indítsa sajtópert.

A kapitány erre elővette kutyakorbácsát és többször végigvágott az újságírók, majd

amikor a szerkesztőség tagjai megtámadott kollégájuk segítségére siettek, behívta az előszobában levő hatalmas kutyáját és tovább folytatta a verekedést, miközben egy másik hírlapíró is súlyosan inzultált.

azután elégedetten távozott a szerkesztőségből.

A lap úgy a szociáldemokrata párt, mint az újságírószervezet útján akciót indított, hogy méltó elégtételt szerezzen inzultált munkatársainak, akik egyébként sérüléseikről orvosi láttelepet vettek fel. Ma délben a szociáldemokrata párt küldöttsége megjelent Pop Dániel tábornok, hadtestparancsnoknál, akitől elégtételt kért az inzultusért, majd a párt parlamenti csoportjához a következő tartalmú táviratot intézte:

„Délelőtt Bran kapitány szerkesztőségünkben kutyakorbáccsal megverte két munkatársunkat. Kamarában tiltakozást és a hadügyminiszternél intervenciót kérünk. Munkás Ujság.” A kutyakorbácsos támadás óriási felháborítást és megdöbbenést váltott ki város-szerte.

Jan-Csen-Kin szerelmes lett Aradon.

Furcsa história egy Aradon tartózkodó kínai árusról, aki Pekingben járt az egyetemen és orvosnak akar menni Angliába.

(Arad, július 16.) Jan Csen Kin-nek már a nevéből is meg lehet állapítani, hogy ott született valahol, távol keleten, a sárga emberek nagy birodalmában, ahol a nap felkel és a rizst hántatlanul és nem felújítva élvezik a ferdeszemű kulik. A rövidség kedvéért, a mi kínaiainkat nevezük csak Kin-nek, már azért is megérdemli ezt az európai rövidítést, mert Kin-ről csak épen azért tudjuk, hogy kínai, mert szép, ragyogó, homályos üvegűl készült igazgyöngyöket árul meg kínai mintájú, Németországban készült selyemzsebkeket. Ő azonban mindezekről azt mondja, hogy Kinából hozta és ő a forradalom alatt menekült Európába, papája tengernagy volt, de nem a hajókötél ütötte le, hanem a délkinaiaknak egy bombája hajította darabokban a tengerbe. Kin ma már annyira európai lett, hogy ezeket a meséket, ha még igazak is lennének, nem hinnék el.

Kin levetette az összes kínai allűröket. Már már sokan azt is feltételezik róla, hogy nem is kínai, csak uesti magát. Amikor ezt szemébe mondják, indignálódik és elkezd kínaiul beszélni. Most pedig honnan vegyünk egy embert, aki igazolja, hogy tényleg kínaiul beszél és nem halandzsázik. Különböző tudományok, angolul, egy kicsit románul és magyarul. Hangosan beszél az uccán, mintha Aradon született volna. A kínaiaknál sohasem tapasztalt harsány kacagásával vonja magára a közfigyelmet, pikáns vicceket mond és szerelmes.

Igen, Kin szerelmes lett egy aradi urileányba és mindent elkövet, hogy a leány figyelmét magára vonja. Küldött már neki selyem zsebkeket, gyöngyöt, persze névtálcáit, mert ő egy romantikus, természet és persze a leány nem is sejt, hogy ki lehet a titkos imádója. Nem tudja, hogy amikor a déli korszóra megy sétálni, nem véletlen az, hogy kapuja előtt egy sárgaképi, ferdeszemű ifjú várakozik. Kin ismeri már az összes európai szokásokat, azt is tudja, hogy ilyenkor mit illik csinálni, de gyáva.

Pedig azt mondja, hogy orvosnak készül. Pekingben egyetemre járt és ha pénzt gyűjt, elmegy Angliába és híres orvos lesz belőle. Sőt már tervébe vette azt is, hogy gyönyörű londoni lakásának egyik legszebb disze lesz az aradi kislány. De hogy csinálja? Tanácsol

kat kér és kap, de nem mer. Hozzánk jött panaszkodni, mert azt mondja, már nem bírja tovább. Mi nem tehetünk egyebet, mint szépen kérjük azt az urileányt, akit naponta Kin vár a kapu előtt, könyörüljön szegény kínai fiún. Jó gyerek, orvos lesz belőle, tehát nem a legrosszabb parti. De azért vigyázni kell, mert Kin nagyon európaivá vált és az idegekkel szemben nem árt óvatosnak lenni.

Alaptalan rágalmak dr. Nagy Sándor ellen

Az Újságíróklub bezárásának egy mellékhatása az aradi járásbírósg előtt. — Nagy Sándor dr. előtt sajnálkozását fejezte ki az alaptalan híreket terjesztő újságíró. — Dr. Marsieu prefektus eskü alatt igazolta a megrágalmazott ügyvéd korrekt eljárását.

(Arad, július 16.) Az aradi járásbírósg érdekes perben hozott ma délben ítéletet. Néhány héttel ezelőtt, amikor az aradi Újságíróklub bezárása ügyében egy küldöttség járt Bucurestiben, egy aradi hírlapíró azt a hírt terjesztette a városban, hogy dr. Nagy Sándor volt képviselő, aradi ügyvéd denúciálta az aradi Újságíróklubot a vármegyei prefektusnál és az ő sugalmazására zárták be a klubot. Ez a hihetetlenül hangzó mende-monda rövidesen elterjedt a városban, ennek a pletykálkodásnak azonban senki sem adott hitelt és mindenki meg volt győződve arról, hogy a hírek nem egyebek alaptalan rágalmaknál.

Dr. Nagy Sándor, amikor értesült arról, hogy ki az, aki a hírt terjeszti, rágalmazás miatt feljelentést tett ellene a járásbírósnál. Ma tartották meg ebben az ügyben a főtárgyalást, amelyen kihallgatták dr. Marsieu Jusztin megyei prefektust és dr. Barabás Bélát, az aradi és aradmegyei Magyar Párt elnökét. A prefektus eskü alatt tett vallomá-

A francia royalisták lapja és az Európai Egyesült-Államok.

Párisból jelentik: Az Action Francaise nagy cikkben foglalkozik Briandnak az európai konföderációra vonatkozó terveivel. Felteszi a kérdést, mire jó ez a terv akkor, amikor a Franciák nem tudnak Németországgal meg egyezni a konferencia helye tekintetében és nem tudnak Németországgal megegyezni a Rajna és Saar-vidék kiürítése dolgában. A terv csupán arra jó, — írja a lap — hogy az egész világ abban a hitben legyen, hogy Franciaország most cselel akarja megszerezni azt a hegemoniát, amelyet más uton nem tud.

Intervenció az iparosoknak a hetivásárokon való részvétele ügyében.

(Arad, július 16.) Még 1927 júniusában történt, hogy a megye tanácsa szabályrendeletet szavazott meg, amelyben megengedte, hogy az egyes községek iparosai résztvehessenek a másik községben rendezett vásáron s hetipiacon. Az iparosok ez ellen tiltakozást jelentettek s felebbezést nyújtottak be azon a címen, hogy a szabályrendelet sérti az 1887-es ipartörvényt.

A felebbezésre nem jött válasz, mire az iparosok Reinhart Gyula és Stupariu I. vezetésével újabb kérvényt nyújtottak be az Ipartestülethez, kérve interveniáljon a megye vezetőségénél a szabályrendelet megváltoztatása érdekében. Az intervenció megtörtént s a megye felhívta az iparosszerveket, adjanak be részletesen megindokolt memorandumot, hogy annak alapján tanulmányt, tárgyvá tegyék a kérdést s a megyei tanács legközelebbi ülésén foglalkozhassanak a szabályrendelet megváltoztatásának ügyével.

Nagy tűz Galatiban.

Bucurestiből jelentik: Galatiban ma délelőtt nagy tűz ütött ki, amely számos házat elhamvasztott a Tecuci-uccában. A lakosság között óriási pánik tört ki a tűz hírére. A mentési munkálatok csak több órai megfeszített munka után jártak sikerrel, miközben egy tűzoltó súlyosan megsebesült.

Olcsó 10, 15, 20 és 25 lejes hely árakkal.

KETTOS MUSOROK

Utójára:

Felszabadulás a házasságból.

Modern dráma. Főszerepben:
ANITA DÓRIS, ALBERT STEINRÜCK.

Ezt követi: **Soffőr kisasszony.**

Főszerepben: MADY CHRISTIANS

APOLLO MA, SZERDÁN 5, 7 és negyed 10-kor URANIA

minden idők legnagyobb

kalandor filmreklame

BUFFALO BILL

mindkét rész egyszerre vetítve

H I R E K.

Gázmaszk.

Egy cég kirakatában gázmaszket látni az utóbbi napokban.

Mindenki tudja, képen legalább is látta, hogy néz ki egy ilyen gázmaszk.

Egy egész arcot elborító lárva. Óriási pápaszemmel. Elöl furcsa, vastag ormány, olyanféle, mint a vaddisznóé, ami kerek tárcsában végződik — ez a tárcsa a gázmaszkos ember tulajdonképeni szája és orra együtt, ebbe van bekapcsolva a cső, amin át belélekzi az ellengázt, közömbösíteni, gáztámadás esetén a gyilkolásra szánt gázt.

Nem szép dolog egy ilyen gázmaszkos ember a világon. Vagy mondjuk óvatosabban: szokatlan.

No de majd megszokjuk.

Mert meg kell szokni, ha szökni nem akarsz — a háborus próféták nem győzik figyelmeztetni az embert, hogy a legközelebbi világegyetem-csetepatéban nemcsak a katonák, a civilek is és — aggok és gyermekek, sőt nők is — ilyet fognak hordani, rendszeresen, mert ebben a háboruban nem is annyira a hadsereg, mint inkább a városok lakói ellen megy ki a pakli és a pakli legfőbb aduja: a mérges gáz.

Ezt magyaráztam önágyaságának, akivel a gázmaszkos-kirakat előtt megálltunk. Hogy bizony el kell készülnie lenni rá: a háboruban ilyen álarccal sétálunk majd az uccán, mint ez itt — s elég bajunk lesz vele, hogy ismertetőjelekkel és jegyekkel lássuk el magunkat, hogy találkozásnál felismerjék egymást az egyforma gáz-baglyok és gáz-elefántok.

Önágyasága nem felelt. Figyelmesen, összehuzott szemmel, kicsit félrefordított fejjel nézte a maszket a kirakatban.

És ekkor, mintegy villámcsapásként, hirtelen eltaláltam, mire gondolt.

Képzeletében már látta a gázmaszket, amit saját magának fog csináltatni.

A szövetje selyemből lesz. Alul, a pápaszem alatt, kicsit kivágva, finom csipkebetéttel. A cső végén aranycsipetű, egy kicsi briliánsal. Csak akkorával éppen, amennyitől a Mancsi megpukkan. Megpukkan és felfordul, gáztámadás nélkül.

És egy könnyed, lelki mozdulattal, önágyasága képzeletében gyorsan bekente ruzszal a gázormány halványkék bádogszáját, a kerek lapot, amit odaképzelt az arcára.

Karinthy Frigyes.

— **Az időprognózis.** További hőemelkedés várható, némi hajlammal helyi zivatarok kifejlődésére.

— **Mironescut szabadsága alatt Valda helyettesíti.** Bucurestiből jelentik: Mironescu külügyminiszter szabadsága idején Vaida belügyminiszter fogja a külügyminiszteriumot vezetni.

— **Brattianu Vintila ismét a fővárosban.** Bucurestiből jelentik: Brattianu Vintila propaganda útján holnap a fővárosba érkezik, hogy láttatassa a liberális pártnak az országhoz intézendő manifestumát, amelyet holnapután fognak publikálni.

Óra- és ékszerjavításokat
a legfontosabban és legolcsóbban
vállalja a saját műhelyében

FARKAS L.

Str. Eminescu 3. (Deák F.-a.)

— **Rist tárgyalásai a költségvetés egyensúlyozásáról** Bucurestiből jelentik: Charles Rist ma a miniszterelnökségen hosszabb megbeszélést folytatott Lugojanu miniszterelnökségi államtitkárral a költségvetés egyensúlyozásához szükséges intézkedésekről. Ez alkalommal megállapították, hogy a legutóbbi hónapban az ország gazdasági helyzete jelentősen javult.

A Nürnbergi Bund küldöttsége Budapesten.

„Reméljük, hogy gazdaságilag is közelebb jutunk Magyarországhoz“.

Budapestről jelentik: A Nürnbergi Bund, a legnagyobb német kereskedelmi szövetség, amely Németország összes kiskereskedőit magában foglalja, egy küldöttsége ma a magyar kereskedelmi és gazdasági viszonyok tanulmányozására Budapestre érkezett. A küldöttség 46 tagból áll és Richter Károly igazgató vezetése alatt érkezett Budapestre, ahol a magyar főváros és a külügyminisztérium fogadta, a sajtó nevében pedig Simonffy Aladár üdvözölte őket.

Richter Károly igazgató az üdvözlésre röviden válaszolt és a következőket jelentette ki:

— Nagy érdeklődéssel jövünk Budapestre, annál is inkább, mert a nürnbergi magyar hét olyan impressziókat teremtett bennünk, hogy azok után minden vonatkozásban érdemes a magyarokkal a jóviszonyt kiépíteni. Eddig Magyarországgal csak kulturális kapcsolataink voltak, de reméljük, hogy a közeljövőben gazdaságilag is közelebb jutunk egymáshoz.

Ezután hangoztatta, hogy Magyarország és Németország között igen hasznos lenne egy kereskedelmi szerződés megkötése, amely lényegesen megkönnyítené a két ország gazdasági összeköttetéseit.

Meggyilkolt vezérigazgató a postacsomagban.

Fiktív telefonüzenettel elcsaltak egy chemnitzzi vezérigazgatót, megölték, feldarabolták s szétvagdalt testét postacsomagokban szétküldték.

Chemnitzből jelentik: Két héttel ezelőtt nyomtalanul eltűnt Lasch Frigyes, a chemnitzzi marhaértékesítő társaság vezérigazgatója és az eltűnése után az a gyanu merült fel, hogy a vezérigazgató büntény áldozata lett. Pár nappal ezelőtt Schneidmühlben el is fogtak két embert, akik az ottani postahivatalnál az eltűnt vezérigazgató utlevelének felmutatása mellett a vezérigazgató nevére érkezett 17.000 márkát akartak felvenni.

Lasch vezérigazgatót eltűnése előtt Schneidmühlből telefonon felhívták s egy Welgelmann nevű marhakereskedő arra kérte, utazzon azonnal Schneidmühlbe, ahol óriási üzletre van kilátása. A vezérigazgató 60.000 márka készpénzt vett magához és azonnal elutazott. Pár nap múlva azután a marhaértékesítő társaság Lasch aláírással táviratot kapott, amelyben a vezérigazgató 17.000 márka azonnali átutalását kérte. Ezt a 17.000 márkát akarta most felvenni a két férfi. A rendőrség megállapította, hogy az illetőket Libuda Pálnak és Baginszky Lajosnak hívják, megtalálták náluk a vezérigazgató okmányait, jeggyűrűjét és uti podgyászát.

Megtalálták ezenkívül utiruháját is, amely tele volt vérszemekkel.

A rendőrség megállapította, hogy Libuda különféle kozmetikai procedurák által és főleg akként, hogy szőke haját feketebe festette, így kezelt magát Lasch igazgató hasonlatosságára kimaszkírozni. Ily módon sikerült neki a vezérigazgató nevében számos üzletet kötni. Megállapította a rendőrség, hogy

a vezérigazgatót egy félreeső vadászlakban megölték, holttestét feldarabolták és az egyes hulladarabokat kis ládába csomagolták,

amelyeket különböző árnevekre Königsbergbe, Elbingbe és más keletporoszországi városokba postán elküldtek. A csomagok természetesen kézbesíthetetlenek és most különböző postahivataloknál fekszenek. A rendőrség a postacsomagok után megindította a nyomozást. Libuda kihallgatása alkalmával tagadott, de Baginszky beismerő vallomást tett. A gyilkoságnál egy Lyck nevű paraszt is segédkezett, akit eddig nem sikerült elfogni.

— **Halálozás.** Özvegy dr. Góhl Ödönné született váradi Török Gizella f. hó 13-án 62 éves korában Budapestben meghalt. Az elhunytban radistyáni Király Dezső ny. alezredes felesége, váradi Török Andor dudai földbirtokos s váradi Török Géza testvérüket vesztették el. Kivülük a csicserei vitéz Csicserei, bugaci Szentkirályi, Fialka, Abt, erdőtelki Kovács, vizmei Lukács, szepesremetei Szelényi, iahvári tarkeői Tahy, Csengey, gelei és makói Makkay, seprősi Czárán, lukanényei Luka, Hollóssy, Marzsó, Magyary-családok gyászolják az elhunytat. Temetése impozáns keretek között folyt le f. hó 15-én délután 4 órakor a pesti kerepesi temető halottasházából.

— **Nagy árvíz Iasimegyében.** Bucurestiből jelentik: Iasimegyében napok óta hatalmas árvíz pusztít. Számos falu víz alatt áll. Targu Ungheni-ből a lakosság kénytelen volt elmenekülni. Hasonló árvíz pusztít Covurlui megyében is.

— **A francia mezőgazdasági hitelintézet vezérigazgatója Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: Regard, a francia mezőgazdasági hitelintézet vezérigazgatója ma délelőtt Lugojanu és Potarca államtitkárral megbeszéléseket folytatott. Regard Bucuresti-i tárgyalásai után felkeresi az ország különböző részeit, hogy az egyes tartományok jelzáloghitelrendszerét tanulmányozza.

— **Seracu törvényszéki bíró vezeteti idelglenesen a vizsgálóbírói hivatait.** Antonini és Ludosan vizsgálóbírók néhány napra elutaztak Aradról. Távollétükben a két vizsgálóbírót az aradi bírólkar egyik igen képzett és köztiszteletben álló tagja, Seracu törvényszéki bíró helyettesíti.

— **Hugo von Hoffmannsthal halála.** Bécsből jelentik: Tragikus véget ért Hugo von Hoffmannsthal, a világhírű osztrák író. Mint az Aradi Közönlöny megírta, tegnap fia elmezavarában öngyilkosságot követett el és meghalt. A világhírű író résztvett a fia temetési szertartásán, majd hazafelé menet agyvérzést kapott, összeesett és nyomban meghalt.

— **Amerikai-német újságírók Bécsben.** Bécsből jelentik: Ma délután amerikai-német újságírók érkeztek európai körutjuk során Bécsbe, ahol két napot időznek, majd onnan Drezdán keresztül Berlinbe mennek.

— **A walesi herceg nyitotta meg a légiforgalmi kiállítását Londonban.** Londonból jelentik: A walesi herceg ma nyitotta meg a nemzetközi légiforgalmi kiállítását, amely a jövő év január 27-ig maradj nyitva.

— **Megtalálták a belga király elloptott óráját.** Brüsszlelből jelentik: Néhány nappal ezelőtt hírt adtunk arról, hogy Albert belga király kabinját ismeretlen tettesek kifosztották és ez alkalommal óráját is ellopták. Most a brüsszeli rendőrség az egyik előkelő órásüzletben rátalált a belga királytól elloptott órára, amelyet azonnal visszaszolgáltattak az uralkodónak.

— **Csütörtökön tartják meg az árlejtést a Városló Kávéház bérletére.** Nagy érdeklődés előzi meg a Városló Kávéház bérletére kiírt nyilvános árlejtést. Az árlejtés július 18-án, csütörtökön déli 12 órakor lesz a városi gazdasági hivatalban.

ERZSÉBETSLAGERMOZGÓ

Ma premier! Anita Loos regénye
„Szókék előnyben“.
Ruth Taylor-al.

Legközelebbi filmszenzációnk
BRIGITTE HELM-el
A VÉR KRIZIS

MAROSPARTIMOZGÓ

Egész héten a diadalmas sikert
LON CHANEY premier!

„A DEMON“
Olcsó helyárak.

FIGYELEM FOX ISMÉT JÖN
 Amerika legnagyobb
 filmgyárának gyémánt produkciója
TITANIC
 egy nagyratörő férfi és egy
 külvárosi leány
 szerelme
 Legközelebb
 AZ APOLLOBA
 Főszereplők:
GEORGE O. BRIEN

Új szabályzat készül a kisebbségi színházak működésére. Bucurestiből jelentik: A művészeti miniszterium új szabályzatot dolgoz ki a kisebbségi színházak működésére vonatkozólag. A szabályzatot néhány nap múlva hozzák nyilvánosságra. Addig hét magyar próza, egy magyar operett és egy német próza társulat kért működési engedélyt.

— Felmentették állásától a marokkói francia csapatok fővezérét. Párisból jelentik: A Journal értesítése szerint Vidalon tábornokot, a marokkói csapatok fővezérét és marokkói meghatalmazott minisztert felmentették állásától.

— A lippai izr. hitközség új elnöke. A lippai izraelita hitközség július 14-én tartotta közgyűlését, amelyen Ladányi Dezső lippai szeszakkereskedőt választotta meg elnökül. A választás eredménye általános meglepetést keltett Lippán, az ottani zsidóság körében, miután Ladányit agilis, áldozatkész férfiúnak ismerik.

— Óriási dinamitrobbanás Filadelfiában. Filadelfiából jelentik: A tegnapi nap folyamán Filadelfia városában több tonna dinamit robbant fel. A város nagy része lángokban áll. A robbanás tíz kilométer távolságban is hallható volt. A városra és környékére valóságos szikraeső esett. A város egész tűzoltósága kivonult. A robbanás rengeteg kárt okozott.

— Montgomeryben bedőlt két régi ház. Newyorkból jelentik: Montgomeryben két régi ház bedőlt. Az egyikben műhely, a másikban kisebb áruház volt. A beomlás szerencsére a déli szünetben történt, amikor az alkalmazottak távol voltak és így csak két súlyos és két könnyű sebesültje van a katasztrófának.

— A Szovjet Szárnya Párisba repült. Berlinből jelentik: A Szovjet Szárnya tegnap megérkezett Berlinbe és ma tizenegy utassal indult tovább Páris felé.

— Négy bányász katasztrófiája. Essenből jelentik: Az itteni bányatelep egyik tárnájában földbeomlás következtében négy bányász bennrekedt. Ma megtalálták holttestüket, a szerencsétlen emberek a bányalég következtében megfulladtak.

— Magyar siker a párisi tűzoltókiállításán. Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse párisi tudósítójának közöli, amely szerint a Párisban most lezajló tűzoltókiállításán a magyar fecskendőkocsik aratta a legnagyobb sikert.

— A sziámi ikrek házassága. Manillából jelentik: A sziámi ikrek a mai napon házasságot kötöttek a Filippinó-nővérekkel, akik szintén ikrek.

— Zilahy Lajos, Csathó Kálmán, Bónyi Adorján, Farkas Imre, Lőrinczy György: ez az írói gárda vonul fel az „Uj Idők” e heti számában finom és érdekes elbeszélésekkel, cikkeikkel, regényekkel, hozzájuk csatlakozik a külföldi regényirodalom egyik jelesének, Gushman-nek a műve. Sok szép időszéri kép mellett találjuk Herczeg Ferenc képes hetilapjában a lap népszerű rovatait: szépségápolás, kertészet, gasztronómia, szerkesztői üzenetek, rejtvények. Az „Uj Idők” előfizetési ára negyedévre 300 lej. Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal, Budapest, VI. ker. Andrássy-ut 16.

Ezer halottja van a Nanking melletti robbanásnak.

Londonból jelentik: A Nanking melletti förténi löszgyárrobbanás ügyében érkezett részletek szerint a katasztrófa sokkal nagyobb arányú, mint ahogyan eleinte hitték. A romok eltakarítása folyik, az eddigi megállapítások szerint a robbanásnál ezer kínai munkás vesztette életét, míg 800-an megsebesültek. A francia és angol konzulátusok épületei erősen megsérültek, maga az angol konzul is könnyebben megsebesült.

LEGUJABB.

Dr. Parecz Béla interpellációja a vasuti nyugdíjasok ügyében

Sándor József a szenátusban a magyar néptanítókkal való elbánást tette szóvá. (Az Aradi Közlöny bucurestli tudósítójának éjszakai telefonjelentése.) Parecz Béla dr., Arad magyarpartai képviselője, ma a képviselőházban kérdést intézett a közlekedésügyi és pénzügyminiszterekhez, amelyben azt mondta, hogy van-e tudomásuk a minisztereknek arról, hogy a CFR az aradi MÁV nyugdíjasok közül mintegy 260 nyugdíjast a munkás segélypénztárhoz osztott be, annak ellenére, hogy véglegesített MÁV tisztviselők és a MÁV nyugdíjintézetnek tagjai voltak és jog szerint az általános nyugdíjpénztárhoz kellene tartozniok. Ennek tudható be, hogy vannak nyugdíjasok, akik háromszor kevesebb nyugdíjban részesülnek, mint amennyi tulajdonképpen járna, mert a CFR önkényesen nem az általános nyugdíjpénztárhoz, hanem a munkás segélypénztárhoz osztotta be őket. A miniszterek válaszaikban orvoslást ígértek.

Sándor József a szenátusban a néptanítókról szóló törvényjavaslat során követelte, hogy a magyar néptanítók is ugyanolyan elbánásban részesüljenek, mint a románok, mert a 25 milliós segélyből ugyanis csak 800—900 lej többlet jut a kisebbségi tanítóknak. Costachescu miniszter kijelentette, hogy a felszólalást figyelembe fogja venni.

A kínai kormány ma válaszolt az orosz jegyzékre

Valószínűleg békés elintéztést nyer a konfliktus.

Sanghaiból jelentik: A kínai kormány beutazási engedélyt adott egy orosz vasuti ökomiszáriusnak, aki a kínai kormánnyal fog tárgyalásokat folytatni a kelet-sibériai vasut ügyében. A kínai kormánynak ez a fénvkedése jó hatást tett Moszkvára, ahol remélik, hogy a konfliktus békés befejezést nyer.

Nankingből jelentik: A kínai kormány ma adta meg válaszáat az orosz jegyzékre. A jegyzék részletei ismeretlenek.

Két embert agyonsújtott egy sziklatömb

Borzalmas szerencsétlenség Maudhausenben.

Bécsből jelentik: Súlyos szerencsétlenség történt a közelben levő Maudhausenben, ahol egy körülbelül kilencven tonna súlyú sziklatömb lezuhant a hegyről. Zuhanás közben a sziklatömb három részre vált és az egyik rész a völgyben dolgozó munkásokra zuhant, egy négytagú csoportra. Két munkás idejében félreugrott, a másik kettőt a súlyos szikla halálra zuzta.

Szenvedélyes, kéjben vonagló bűnös asszony

BRIGITTE HELM

„A VER KRIZISÉBEN”

Legközelebb:

az Erzsébet slagermozgóban

Ha a férj randevóra kölcsönadja lakását — válóok.

A házasság és a családi tűzhely szentségének megsértése címén kimondott válás. — Nem mindennapi válóperi tárgyalás a nagyváradi tábla előtt.

(Az Aradi Közlöny nagyváradi tudósítójának telefonjelentése.) Minden ízében rendkívül érdekes és nem mindennapi válóper tárgyalta a nagyváradi ítélőtábla. A felek nem nagyváradiak, egy szomszédmegyéből valók. A válókereset főindoka, ami miatt az asszony a házasság felbontását kérte a törvényszéktől, valóban egyedülálló. Az asszony távollétében a férj szíveségből átadta lakását egyik jóbarátjának, aki egy hölgyet fogadott ott. Az illető hölgy hivatásszerűen járkált randevukra és a feleség, aki később erről tudomást szerzett, a férje ellen adta be a válókeresetet, azon a címen, hogy

férfje megsértette a házasság és családi tűzhely szentségét.

Az asszony természetesen még egy sereg más

A borzalmak pincéje.

Nyolc megcsontított férfi- és női holttestet találtak egy szófiai mozi pincéjében.

Szófiaiából jelentik: Az egyik belvárosi mozgóképszínház épületének pincehelyiségében az ott dolgozó munkások borzalmas leltre bukkantak.

Néhány centiméternyire a pince padozata alatt egymás hegyén-hátán oszlásnak induló emberi testrészek heverték.

Minden egyes emberi végtagra földhányás volt borítva, a felek és törzsek pedig valamivel mélyebben zsákokba voltak elásva. Megállapították, hogy

nyolc férfi és női holttest hevert napokig

Londonból jelentik: Az angol király orvosainak közlése szerint a beteg uralkodó állapota jó és kielégítő.

Javul az angol király állapota

Londonból jelentik: Az angol király orvosainak közlése szerint a beteg uralkodó állapota jó és kielégítő.

A kiadott orvosi Bulletinek szerint György király az operáció után az éjszakát jól töltötte és közérzete kielégítő. A Buckingham-palota előtt egész éjszaka ácsorgott a tömeg, várva a jelentéseket. A lakosság örömmel vette tudomásul a megnyugtató jelentést.

Az orvosok ma délután egy órás konziliomot tartottak a királyi palotában. A tanácskozáson a walesi herceg is megjelent. Az orvosi jelentést örömmel fogadják udvari körökben, miután azt látják, hogy a legutóbbi operáció kedvezően hatott a király egészségi állapotára.

válóokot is felsorolt. A férj szintén megvádolta válasziratóban a feleségét és az ő hibájából kérte a házasság felbontását. Az elsőfoku zilahi törvényszék

a válókeresetnek nem adott helyet és a házasságot nem bontotta fel.

Felebbezés folytán a nagyváradi tábla elé került a ritka érdekességű válóper. Az asszonyt dr. Zigro Miklós képviselte, aki alapos és rendkívül érdekes beszédben fejtette ki, hogy a férj tette — igenis válóok.

A tábla elfogadta az ügyvéd érvelését s a házasságot mindkét fél hibájából felbontotta, az asszonynak pedig tartásdíjat ítél meg. A házaspárnak egy gyermeke is van, aki egyelőre az apánál marad.

a pince alatt.

Egyes testrészeket vegyvizsgálatnak vetettek alá és kiderítették, hogy a csontokban s a bélrendszerben nagymennyiségű arzén van, úgy, hogy nyilvánvaló, hogy

a szerencsétlen embereket előbb arzénrel megmérgezték, azután feldarabolták a hullákat és az elhagyatott helyen elásták.

A hullák személyazonosságát mindeddig nem sikerült megállapítani, minden jel arra mutat, hogy

politikai tömeggyilkosságról van szó.

A meggyilkoltak minden valószínűség szerint a macedon nacionalista szervezet tagjai, akiket társaik tettek el láb alól. A nyomozást a szófiai rendőrség nagy apparátussal folytatja.

Pirandello nem félti a színházat a beszélő filmtől

A nagy olasz drámaíró kijelenti, hogy a legtökéletesebb film is csak utánpótlás a színháznak.

(Róma, július 16.) Luigi Pirandello, a nagy olasz drámaíró, ki nemrégiben érkezett vissza Amerikából, egy olasz lap hasábjain fölötté érdekesen nyilatkozott a színház és a mozi jövődjéről, valamint a beszélőfilmről. Pirandello, akinek szempontjai és állásfoglalásai mindig érdekesek, künn Amerikában erősen figyelte a beszélőfilm küzdelmét a néma filmmel, a színházak helyzetét és így állásfoglalása fölötté érdekes.

Pirandello felveti azt a kérdést: miért hiszik sokan, hogy a beszélőfilm veszedelmes a színházra és miért állítják, hogy a film elfogja pusztítani a színházat?

— A színház, akár a drámai, akár a prózai színház — mondja Pirandello — nyugodt lehet, hogy nem fog eltűnni a föld színéről. Miért? Mert nem a színház az, amely mozi akar lenni, hanem a mozi az, amely színház akar lenni. A legnagyobb győzelem, amelyben a mozi reménykedik, az, hogy fotografikus és mechanikus többé vagy kevésbé jó utánpótlás lehet a színháznak, már pedig nincs olyan utánpótlás, amely értékesebb lenne az eredetnél.

Pirandello szerint a mozi nem tudja fölségessé tenni a szót, másfelől pedig nem tudott újat adni a szó helyett. Pirandello ezt úgy érti, hogy a mozi nem találta meg azt a kifejezési módot, amely független volna a szó erejétől. Csak látvány lett belőle és így hiányzanak belőle azok a szellemi és eszmei értékek, amelyek az irodalom becsét alkotják és amelyeket semmi mással nem lehet kifejezni, csak az emberi szó hatalmával.

Már most — mondja Pirandello — a beszélőfilm ezt az alapvető hibát akarja kiküszöbölni, de szerinte ez nem javítja vagy súlyosítja a mozi helyzetét, hanem elmélyíti. A mozi ezáltal elveszti tulajdonképeni lényegét. Eddig meg volt számára a fejlődésnek az az útja, hogy különvált az irodalomtól, most azonban a beszélőfilm révén nem lesz más, mint fotografált és mechanikus utánpótlás a színháznak, ez az utánpótlás pedig nem éri fel a színház értékét. A színházban az élő szó élő ember ajkáról hangzik, ezzel szemben a beszélőfilmmel nem látjuk a beszélő színész testét, hanem csak fényképét. Ezek a képek nem beszélnek, hanem csak látjuk őket. És amikor beszédüket mechanikusan pótolják, akkor ez a beszéd természetellenesen van árnyéklényükkel és ahelyett, hogy az élet hatását tenné ránk, a gép erejét mutatja nekünk. Már pedig a gép sohasem győzheti le az élő embert.

A beszélőfilmnek Pirandello szerint az a hibája, hogy hangja sohasem lesz az ember hangja, hanem mindig a gépé. Minderkor a gép mofoné és sohasem az életé. Ha a technikai fejlődésnek sikerül ezt akként megoldani, hogy a képek tökéletesebbek lesznek és a beszéd is tökéletesebb, akkor a veszedelem még nagyobb lesz, mert a képek még inkább a gép hatását teszik majd az emberre, nem pedig az életét. A színház ezért marad mindenkor fölötté a mozinak, mert a színház marad a valóság és a mozi lesz mindig az utánpótlás, amely keresi az utat arra, hogy hasonlítson a színházhoz.

A beszélőfilmnek azt a problémáját sem lehet megoldani, hogy mindenki számára érthető legyen. A néma film minden nép számára ugyanaz volt, mert minden nemzet látása azonos. De nyelve minden nemzetnek van és minden nemzet a maga nyelvén él. A film ezáltal elveszti nemzetköziségét, mert a színészek nem tudnak beszélni minden nyelven és a gra-

mofon beállítása az egyes nyelvekre soha sem lehet tökéletes, mert minden nyelv más-más beszédmódot, más-más tagjelzést, az arc más-más kifejezést követeli az embertől. A film azonban önállóságát is elveszti, mert a beszélő film rendezői nem lehetnek a régi rendezők és

Csaknem a halálba kergetett a pletyka egy aradi urilányt. Anyja csavarta ki kezéből a mérgeppoharat. — Amikor a pletykakalam semmiből tragédiát öröl.

(Arad, július 16.) A pletyka és rágalom áldozatai a világ legüldözöttebb emberei közé tartoznak. Akire egyszer rávilágít a pletyka sárga fénye, az jövedelg az érdeklődés központjába kerül, nyulnak felé a mérges fulánku polipkarok, amelyek elöl sokszor az áldozat a halálba menekült. A napokban ilyen pletykahadjárat indult meg egy aradi urilány ellen. Egyik lap hírül hozta, hogy Aradon, egyik biztosító társaság tisztviselője viszonyt folytatott főnökével és a viszonynak következménye lett. Az emberek, a sok nyomorúság és munka mellett ráérnek felfigyelni és törődni az ilyen dolgokkal. Számbavették az összes aradi biztosító intézeteket, az ott dolgozó leányokat és mindegyiket meggyanúsították. De a pletyka köröndje szűkül.

Arad, július 16. A pletyka és rágalom

SPORT.

Egy szám kivételével befejeződött a Hellas nemzetközi tenniszversenye.

Aradváros bajnokságát Dörner László nyerte.

A mai napon a „Hellas” nemzetközi tenniszversenye, a II. osztályú női egyes kivételével, befejeződött. Ez a szám csak néhány nap után kerül lejátszásra, mert a döntő egyik résztvevője, Kabdebó Imi megsérült. Aradváros férfibajnoka Dörner lett, a döntőben Balázssal vívott szép küzdelmet. A „Hellas”-kupát viszont Balázs nyerte, Dörnerrel szemben, — mint erővesztő. A II. osztályú férfi egyes pedig az AKE jóképességű, fiatal versenyzőjének: Székelynek a birtokába jutott.

A mai nap eredményei: Férfi egyes a „Hellas”-kupáért: Dörner—Hamburger w. o. Dörner—Ritscher w. o. Balázs—Farkas 6:3, 6:4, 6:2. Balázs—Dörner w. o. Végállás: 1. Balázs. 2. Dörner. 3. Ritscher és Farkas. Férfi egyes Aradváros bajnokságáért: Straub—Wechsler 6:3, 7:5. Dörner—Straub 6:1, 2:6, 6:1, 6:2. Balázs—Székely 6:3, 6:2, w. o. Dörner—Balázs 6:2, 6:4, 5:7, 8:6. Végállás: Bajnok: Dörner. 2. Balázs. 3. Straub és Székely. Férfi egyes II. osztály: Székely—Farkas 7:5, 6:4. Végállás: 1. Székely. 2. Farkas. 3. Hamburger és Petrovics. Női egyes II. osztály: a döntő résztvevői: Aszlán Baba és Kabdebó Imi. 3. Giurgiu-tuné és Vincéné.

Kairó válogatottjának veresége Temesváron.

TAC—Kairó válogatott 2:0 (1:0).

Temesvárról jelentik: A TAC Polytechnikumifutkosokkal megerősített csapata meglepetésszerű, de teljesen megérdemelt győzelmet aratott a kairói válogatott csapata felett. A szerencsésen összeállított temesvári csapat minden emberrel-kesen és dicséretreméltóan játszott. A csapat legjobb része a halvesor Poppal a tengelyében. Az exotikus csapat a szemnek káprázatos dolgokat művelt, de a játéka nem volt eredményes.

A mérkőzés egyiptomi támadásokkal indul. A félidő közepéig a TAC alig tud szóhoz jutni. Ekkor a kairóiak alábbhagynak a szédítően gyors iramból s a TAC-nak is sikerül néhány támadást vezetnie. A 30-ik perchen egy TAC-támadást faultal akaszt a kairói védelem. Az ezért megítélt büntetőt Hrehus lövi, a labdát Chiroi kapja, aki védhetetlenül a hálóba juttatja. Szünet után a kairóiak prin-

ezeknek már színházi rendezőknek kell lenniük, vagyis a beszélőfilm mindinkább színház lesz és ha az lesz, akkor mi szükség van a beszélőfilmre, mint másolatra, amikor helyette ott van a tökéletes és meglévő színház.

A nagy olasz drámaíró, mint látható, nem félti a színházat a filmtől és legkevésbé félti a beszélőfilmtől. Még csak a néma mozit sem félti. Mindenesetre érdekes a felfogása, mert Pirandello egyike azoknak, akik legvilágosabban szokták látni az irodalom és a művészet helyzetét.

hatása, ha minél kevesebbet mérgeznék meg vele. Lassanként a „gyanu” egyetlen leányra terelődött és ettől a naptól kezdve, a szerencsétlen urilánynak, aki ártatlan volt és rávol ázott még a gyanu gondolatától is, nem volt nyugta. Gyanús megjegyzések, sokat jelentő mosolyok, a barátok csipkelődései kísérték lépten-nyomon. Az urilány érzékeny lelke nem bírta el ezt az üldözést és a napokban abban a pillanatban lépett édesanyja a szobájába, amikor a mérgeggel telt poharat szájához emelte. Kétségbeesett küzdelem után sikerült elvenni tőle a mérget és nehezen megérteni az urilánynyal, hogy nem szabad szívésre venni a rosszindulatu pletykálkodást, amelynek egészen véletlen, hogy ebben az esetben ő lett a célpontja. A pletyka malma pedig csak örül és leggyakrabban semmiből tragédiákat csinál.

dent elsöprő iramba kezdenek és állandóan támadnak a 35-ik percig, amikor Chiroi felpályáról kitörve, a második gölt lövi. Ezután az egyiptomiak sorsuknak megadva magukat játszanak. A TAC csapata a következő felállításban játszott: Ludwig—Ignuta, Bottlik—Golub, Pop, Hrehus—Faragó, Raffinszky, Ognyanov, Chiroi, Raupenstrauch. Bíró: Szika János.

O A Ferencváros sulyos délamerikai vereségének oka. Sao Paoloból jelentik: A Ferencváros sulyos veresége a Palesztra Italia csapatától, rendkívül meglepően hatott budapesti sportkörökben és nyomban meg is indult az oknyomozása a vereségnek. A Ferencváros nagyon szépen indult a turnénak s most már a turné sorozatos meccsei után esett vissza, ami azt a feltevést igazolta be, hogy a csapat fáradtsággal s túlfeszített munka nyomán jogosan jelentkező kimerültséggel küzd mérkőzésein és ennek tulajdonítható kizárólag ez a sulyos veresége. Itt írjuk meg, hogy a Ferencváros legénysége a mérkőzés után közvetlenül vonatra ült, majd az Avillon gözősön Santosba ment. Onnan Monte-Videoba vészti útját, ahol július 21-én, vasárnap fog mérkőzni a két olimpiai bajnokságot nyert Uruguay csapatával. Előre látható, hogy a magyar csapat jó formában lesz, mert az e hétre tervezett mérkőzése a Bologna csapatával, amely nem érkezett meg, elmarad és így a ferencvárosiak kipihenve vehetik fel a küzdelmet az uruguayakkal.

O Az „Autóalmanach” első kiadása elfogyott! A második kiadás kapható az ország összes autókereskedéseiben. Tartalmazza: Románia pontos autótérképét, kilométertáblázatát, a világ összes autómárkájának leírását és szakadatait, az ország összes garázsait, javítóműhelyeit, benzín- és olajállomásait és a szaküzletek címét. Ára: 150 lej. Megrendelhető a pénz előzetes beküldése ellenében az „Autóalmanach” kiadóhivatalánál. Oradea, Str. Printul Carol 6.

Fordulat a farkaserdői gyilkosság ügyében.

Egy erdészt gyanúsítanak a büntett elkövetésével.

Zalaegerszegről jelentik: A Farkas-erdőben elkövetett gyilkosság ügyében a nyomozás új stádiumba lépett. A rendőrség szabadlábra helyezte Tavasz Istvánt és Mozsár Istvánt, a gyilkosság két gyanúsítottját és letartóztatta Német Ferenc volt erdészt, aki többszörösen büntetett előéletű egyén és aki ellen alapos gyanúok merültek fel. Német erősen tagad.

NYARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ
ELŐFIZETŐINKNEK,
valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében bárhová utána küldjük. Kérjük ez ügyben a kiadóhivatalhoz fordulni, amely a megrendelt lapnak naponkénti pontos feladásáról gondoskodik

INGYEN AD minden felvételhez egy művészi kivitelű nagytítást és egy izléses **zsebtükröt**, saját arcképével **Stojkovits és Békés** P. Avram Iancu (Szabadság-tér)

Csaknem teljesen összeomlottak a vádak Fellner ellen.

A gyilkosság előtti napon autóbaleset érte Fellnert Grádóban. Egyetlen terhelő momentum szól csupán ellene.

llett érte volna autószerencsétlenség.

Bécsből jelentik: A Fellner-ügyben tovább folyik a nyomozás. A hitvesgyilkossággal vádolt Fellner elleni vádak mára majdnem teljesen összeomlottak. Minden kétséget kizárólag sikerült megállapítani, hogy Fellner 1928. július 18-án

— tehát a gyilkosság előtt napon — Grádó mellett egy autódelekt következtében megsebesült és ezt egy triezsi orvos is igazolta.

Azt is megállapították, hogy Marburgnál a hárt Fellnerék családi utlevelével a gyilkosság előtt egyedül Fellnerné lépte át. Ma már az egyetlen terhelő momentum még Fellner ellen egy Schwartzberg-téri penziótulajdonosnő vallomása, aki azt állítja, hogy abban az időben,

amikor a gyilkosság történt, találkozott Fellnerrel Bécsben, aki tőle 30 schillinget kért kölcsön. Erre azért emlékszik olyan határozottan,

mert a gyilkosság is és Fellnerrel való találkozás is a dalossünnep előtt történt és azután ő elutazott Bécsből.

A bécsi sajtó egyébként kifogásolja a bécsi rendőrség munkáját, ahogy a nyomozást vezeti, viszont ezzel szemben a legnagyobb

elismerés hangján emlékszik meg a budapesti rendőrség munkájáról, ahogy a nyomozás real eső részét végezte. A nagy szenzáció egyébként napról-napra zsugorodik össze és komolyan számolnak már azzal, hogy a legrövidebb időn belül szabadlábra kell helyezni a feleséggyilkossággal vádolt Fellnert.

Megállapítást nyert, hogy Fellner Henrik Andor, a gyilkosság gyanújával letartóztatott férj 1922-ben család miatt Salzburgban négy hónapot és később Bécsben, ugyancsak család miatt két és fél évet ült. Bécsi tárgyalása idejéből sokat foglalkoztak a lapok azzal a jelenettel, amikor Fellner energikusan, majdnem gorombán tiltakozott az ellen, hogy zsidónak mondják és később megállapítást nyert, hogy áttért zsidó.

Bécsből jelentik: Wahl dr. rendőrtanácsos Triestből ma hazaérkezett és a nyomozásra vonatkozólag kijelentette, hogy sikerült megállapítani azt, hogy 1928. július 17-én Fellnerné valóban Bécsben tartózkodott, reggel érkezett meg az osztrák fővárosba három bőrönddel és valahol megszállt. Megállapítást nyert az is, hogy Fellnert július 15-én Grádóban autóbaleset érte Koch Gertruddal együtt, az azonban nem nyert megállapítást, hogy július 17-én Treviso mellett érte volna autószerencsétlenség.

Százezer lira egy megbízhatatlan szállodai bérszolgáért. Ki felelős a hotelben ellopott értéktárgyakért?

(Róma, július 16.) Érdekes ügyben hozott döntést a Legfelsőbb Olasz Biróság, a mely közelebbről érdekeltet mindenkit, aki külföldön utazik, de azokat is, akik akár szórakozásból, akár üdülésből, vagy éppen foglalkozásuk folytán szállodákban laknak rövidebb, vagy hosszabb időn át. Az Olasz Legfelsőbb Biróság ítélete a legteljesebb mértékben a nagyközönség védelmére kel s bizonyos, hogy nemcsak Itáliában, hanem mindenütt irányadó lesz a jövőben a — szállodai lopások bonyolult kérdéseiben.

Pár évvel ezelőtt történt, hogy egyik előkelő római szállóban, a „Grand Hotel Minerva”-ban szállt meg egy külföldi házaspár, akik pár napi ott tartózkodásuk után feljelentést tettek, hogy szobájukból eltűnt több mint százezer lirát érő ékszerek. A szállótulajdonos megtagadta az ékszerek értékének megtérítését, mert a házaspár azokat nem helyezte letétbe a hotel páncélszekrényeiben, hanem könnyelműen szobájuk egyik szekrényének fiókjában tartották, holott a hotel külön nyomtatványban, amelyet minden szobában kifüggesztve tart, figyelmezteti vendégeit, hogy felelősséget csakis azon értéktárgyakért vállal, amelyeket az ő megőrzésére biznak.

Az olasz törvényszék megállapította, hogy az ékszereket Hermes Garri, a hotel bérszolgája lopta el és le is tartóztatták lopásért. A károsult házaspár azonban kártérítésért beperelte a szálló tulajdonosát is. A bíróság ki is mondotta a szálló tulajdonosának felelősségét és szakértőt küldött ki az ékszerek felbecsülésére, mert azokat már nem lehetett többé előkeríteni. A kár értékét kerek számban százezer lírában állapította meg a törvényszék.

A szállótulajdonos azonban megfélemberte az ítéletet, de a Corte d'Appello megint csak a károsultnak adott igazat, hiába vonultatták fel ellennük a legnevesebb olasz védőügyvédeket, nagynevű parlamenti képviselőket, akik avval védekeztek, hogy a szállótulajdonos minden vendégét külön is figyelmezteti, hogy értéktárgyaikat helyezték el a hotel tűzálló páncélszekrényeiben és aki ezt nem teszi meg, hanem szabadlábra hagyja ékszereit, vagy akár könnyen nyitható szekrények fiókjában tartja, büntös könnyelműséget követ el, mert alkalmat ad a lopásra. A Corte d'Appello nem fogadta

el ezt az érvelést és helybenhagyta az előbbi ítéletet, amit a szállótulajdonos a Supremo Collegio-hoz felebbezett meg.

Most hangzott el a Legfelsőbb Biróság ítélete. A szállótulajdonos előbbi érvei mellé azt is felsorakoztatta, hogy a szálló bérszolgája csak próbaidős hérszolga volt és nem tartozott az állandó személyzethez — így tehát büneiért ő nem lehet felelős. A Legfelsőbb Biróság azonban kimondta, hogy a próbaidős személyzet megbízhatóságáért is felelős a szállótulajdonos, aki ha megbízhatatlan személyzetet fogad fel, ezzel ő követ el könnyelműséget, amiért a vendégek nem szabad károsulni. A vendég avval nem követ el vétkes könnyelműséget, ha értéktárgyait akár szabadon is hagyja, mert megbizik a szállóban s annak személyzetében. Azt sem vehette tekintetbe a Legfelsőbb Biróság, hogy a szálló tulajdonosa külön hirdetményben figyelmezteti vendégeit arra, hogy értéktárgyaikat letétbe helyezze: eiféle magánjellegű figyelmeztetések, bármiként is legyenek azok megszövegezve, nem mentik fel a hotelést a törvény által előírt felelősség alól s éppen ezért a szálló tulajdonosát — jogérvényesen — elítélte a régen huzódó pör összes költségeinek viselésére és százezer lira kártérítési összeg kifizetésére.

... Az Olasz Legfelsőbb Biróság e döntése után bizonyos, hogy a szállótulajdonosok jobban meg fogják válogatni személyzetüket nemcsak Itáliában, hanem máshol is.

Közgazdaság.

= ZÜRICHBEN NYITÁSKOR ÉS ZÁRLATKOR IS 3.08.50 A LEJ.

= Bucuresti-i tőzsdezárlat. Devizák: Páris 6.60, Berlin 40.15, London 817.50, Newyork 168.22, Milánó 8.81.75, Zürich 32.42, Prága 4.98.75, Bécs 23.75, Budapest 29.30, Varsó 19. Valuták: Márka 40.20, sterling 814.50, francia frank 6.65, svájci frank 32.45, olasz lira 8.85, dollár 167.50, osztrák schilling 24.75, magyar pengő 29.50, csehszlovák korona 5.00.

= Nemzetközi Dunavásár Pozsonyban. A Kereskedelmi és Iparkamara közli: az augusztus 25—szeptember 3. tartandó pozsonyi Nemzetközi Dunavásár igazolványai, melyek a csehszlovák vasutakon 33 százalék utazási kedvezményt biztosítanak, kaphatók a Kamaránál.

Visszatért a nyár.

Nő a meleg egész Európában.

(Arad, július 16.) Az anyvira nélkülyött nyár visszatérőben van. A meteorológiai intézet jelentése szerint a hűvös idő véget ér és a szokásos nyári hőség kezd előmleni az európai kontinensen. Északolaszországban 34 fokos, Franciaországban 35 fokos a hőség. A mai napon Magyarországon 25—26 fokos volt a hőmérséklet, míg Budapesten ma délelőtt 27 fok volt.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

SZERDA, július 17.

Bucuresti: 18. Rádióhangverseny. 22. Hegedűhangverseny. 22.30. Operaáriák. 23.15. Zongorahangverseny. Berlin: 20.20. Gramofonzene. 21.30. Hangversenyközvetítés a Lunaparkból. 22.30. Régi kamarazene. utána hírek tánczene. — Prága: 12.30. Gramofonzene. 13.20. Népi hangverseny. 17.30. Délutáni hangverseny. 20.05. Filharmonikus hangverseny. — Wien: 19. Hangverseny. 21.05. Tarka-est. 22.15. Hangverseny. — Budapest: 10.15. Szalonzenekari hangverseny. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13.05. Gramofonhangverseny. 13.25. Hírek. 13.35. A hangverseny folytatása. 15.30. Hírek. 16.30. „Morse” tanfolyam. 17.10. Feloivasás: „Védjük meg természeti emlékeinket”. 17.45. Hírek. 18.10. „Rádió a tengeren”. 19. Magyar nótadélután. 21. Operaelőadás a Studióból: Pillangókisasszony”. Utána kb. 23.20. Hírek. Majd: Jazz-zene.

CSÜTÖRTÖK, július 18.

Bucuresti: 19. Katonazene. 22. Rádióhangverseny. 23.15. A hangverseny folytatása. — Berlin: 18. Dalok, utána teazene. 22. Hegedű- és zongoraszonáták, utána hírek. Hőjárásjelentés. sport hírek és tánczene. Időközben: kb. 24 órakor közv. a tempelhoi repülőtérrel. — Prága: 20.05. „J. Offenbach” című vígjáték közvetítése. 22. Hegedűhangverseny. 22.35. Smetana-keringő. 23.30. Gramofonzene. — Wien: 19.30. Mésék. 21.05. A wienzi szimfonikus zenekar hangversenye. Budapest: 10.15. A Rádió házitriójának hangversenye. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13.05. Katonazenekari hangverseny. 13.25. Hírek. 13.35. A hangverseny folytatása. 15.30. Hírek. 17. Rádió Szabad Egyetem. 18.20. Szórakoztató zene. 20.25. Hangverseny. 21.30. Költmények és drámai részletek. 22.30. Szaxofonhangverseny. Utána kb. 23. Hírek. Majd cigányzenekari hangverseny.

A szerkesztőségért ideiglenesen

SALGÓ HENRIK

felel.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közléteikért nem vállalunk felelősséget.

NYILATKOZAT.

Köztudomásra adom, hogy a Losonczy és Társa ékszerész-céggel semminemű összeköttetésben nem állok, hanem eddigi üzletemet vezetem.

Farkas László,

órák és ékszerész, Str. Eminescu 3.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy Radnai Oszkár ur újból vállalt irodámban Román, Német, Magyar, Olasz és Francia nyelven fordításokat és másolásokat.

Szíves megkereséseket

Sándor Iván hírlapirodába.

A Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) és Str. Banatului (Asztalos Sándor-ucca) sarkánál, a hetiplac legélénkebb helyén

bolthelyiség,

azonnalra kiadó.

Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

AZURODONAL

megfiatalítja a szívet és az idegeket.

Érez-e Ön szívdobogást?
Nyilalást a szívében?
Ez a jele, hogy urinsav van a szervezetében.

**Reuma
Köszvény
Epekő
Csípőfájdalom
Elhizás**

**Rettenetes !!
Normális állapotban nem szabad szívdobogást éreznie.**

Közölve!

Az orvostudomány egyetemen
(1908. nov. 10.)

Tudományos egyetemen
(1908. dec. 14.)

A szív ép úgy mint a többi izom nincs megvédve szabályellenes üledékek ellen, amelyekből kétféle formában is szenvedhet, mert sajnos, mindig együtt lépnek fel. Először nagyon kifárad keringésbe hozva a megsűrűsödött és tisztátalan vért, annál is inkább, mert a véredényekre üledett uritikus szemcsék megakadályozzák a véredények sima működését, innen a nehezebb munka (keringés) amelyből kifolyólag az Ön idegei, melyek ezen munkában segítenek, elfáradnak és előidéznek az egyenetlen működést.

Másodsorban a szövetek ellenhetnek leve az urinsav által ép úgy fájdalmat okozva a karok izmaiban, a hátgerincben, ízületekben zavarokat idézve elő. Mindezekhez hozzáadva azon körülményt, mely a legsúlyosabb, hogy a szív ezen nemes szerv befolyásolva lesz és éltető munkájában megzavarják ezen savak. Amint ezen lecsapódások megnyilvánulnak a szívizomzat, szívburók, avagy sejtékben, előáll a szívbillentyű tágulás, dobogás, szívtágulás st. A mindennapi nyelvszólás avagy a nép tájszólás, amely mindig legközelebb áll az igazsághoz, azt mondja, hogy a reuma vagy köszvény felért a szívhez, azonban az, aki jobban tudja magának megmagyarázni a dolgok fejlődését, rögtön tisztában van a térvállással és annak veszélyes voltával. Mely lehet a praktikus következtetés, amely mindezekből levonható. Nagyon egyszerű! Egyetlen egy következtetés és pedig az, megelőzni minden aron az urinsavak képződését akkor amíg a szív kezd szenvedni. És amint semmi sem előnyösebb vagy összehasonlítható az Urodonallal, amely úgy feloldja a savakat mint a meleg víz a cukrot ennél fogva az orvoslás is meg van oldva. Ha nyilatkozásokat vagy dobogásokat éreznek szívében, vizsgáljon ki, ezek az előjelek, hogy urinsav képződik szervezetükben. 3769

Izr. Leányinternátus
felvesz bentlakó tanulókat a jövő tanévre. Elsőrendű ellátás, családias otthon, tanári felügyelet és mérsékelt díjak. — Prospektussal szolgál:
STEINER INT. p. FETE
Arad,
Strada Poza I. Rusu 3.

Polgári étterem
belvárosban szakembernek óvadékkal, elszámolásra
K I A D O.
Felvilágosítás kapható Porter fűszerkereskedés állomással szemben.

Alkalmi vétel!
Majdnem új 512
Fiat kocsi
valamint egy M. A. G. használt állapotban, kivételes olcsó áron
E L A D O.
AUTOMOBILIA, Strada Moise Nicoara No. 1. 3840

Amerikai elutazásom miatt
3831
birtokom eladó, 5 hold szőlő, vilamos megállótól 10 perc, a házamnál 3 hold, hozzávaló felszereléssel.
Olm: Bartók László Paulis.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélveggel ellátott kérdézősködékre válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

ALKALMAZÁS.

PERFEKT szakácsnő uriházakhoz vidékre is ajánlkozik. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 3850

IRODAI gyakorlattal rendelkező német-magyar gyors és gépirónó kerestetik. Ajánlatokat „Sürgős” jellege alatt az Aradi Közlöny kiadójára továbbít. 3849

ÓRAKÖNYVELEST és könyvek rendbe hozatalát vállalná mérlegképes könyvelő. Cimeket kérem: „Szorgalmas” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába. 3848

LAKÁS.

HAROM ESETLEG NEGY SZOBABOL álló első emeleti uccai helyiség a főter közepén lelépés nélkül kiadó. Irodának, lakásnak, divatszalonnak egyaránt alkalmas. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1000

KÉT elegánsan tutorozott szoba különbejárattal, fürdőszoba masználattal, augusztus elsejére kiadó. Bővebbet: Löbl irodában, volt Zrínyi-ucca. 3858

KERESK egy modern kétszobás lakást Cimet „Azonnal” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 3847

KIADÓ 3 szobás konyha éléskamrából álló lakás azonnalra is Str. Virginia Horvatan volt Erzsébet-ucca 26. Értekezni lehet volt Eötvös-ucca 16. sz. a háztulajdonosnál. 250

ELEGÁNSAN tutorozott két szoba garcon lakás, fürdőszoba használatlaltal kerestetik. Cimeket a Corvin nyomdába. 3846

KÉT elegáns uccai szoba butorral vagy anélkül esetleg nő részére kiadó, volt Szekeres-ucca 2. 3851

KÉT különbejárattal uccai butorozott szoba belvárosban kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 3853

VÉTELI ÉSEIADÁS.

„INTERNATIONAL” motoreke eladó — Cim Borod Tódor. Olar, Jud. Arad. 3852

BŐRÖND, antik intarziás könyvszekrények, antik asztalok, szekrény, antik komódok, Biedermayer szalon, varrógépek, ebédlők, hálók, különböző szalónok, festmények, antik asztali lámpák, réz és bronz girandólok, nagy részóra, dohányzó servise, antik óra, fali órák, aranyozott konszol tükrök, vejeneci tükrök, antik asztali lámpák, hintaszékek, vitrinek, vitrintárgyak, evőeszközök, kristály üvegtárgyak, storeok, székek, antik sálak, szelenterítő, dísz tárgyak stb. eladók. Salgóné bizományi üzlete. Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

GYERMEKKOCSI, nikkelezett jó állapotban eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 3854

NAGYMENNYISÉGŰ PLEHPANT eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1151

Vas-fürdő ujonnan átalakítva, Reggel 5-től minden kényelemmel este 10-ig

KERESK Biedermayer álló tükröt, antik porcellánokat, poharakat, különböző hutorokat, antik szalonokat, órákat, dísztárgyakat, vitrineket, stb. Kiváncra házhoz is megvelek Salgóné bizományi üzlet. Str. Horia 1. (Széchenyi-u) Neuman-palota. 1000

Olcsó autók!

503-as FIAT részletfizetésre, 6 hengeres VIPPET részletfizetésre olcsón, 1 kis luxusból átalakított FORD 20,000 lejért részletre eladó. Str. Cuza Voda No. 21.

OKTATÁS.

PÓTVIZSGÁRA franciából és németből biztos sikerrel előkészíték. Str. Unirel 1. sz. (Fábián Gábor-ucca.) 3276

INGATLAN.

ELADÓ 180 □-ös telek volt Szt. Antal-uccában. Marinkovics, Szt. István-ucca, szerb bérház. 3829

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

Nyaralók, Pensiok, Diákotthonok.

Heti ellátási díj 45--60 Pengő.

Magyarországon: Budapest, Balatonlelle, Balatonszentes, Siófok.
Csehszlovákiában: Tátralomnic, Tátrafüred, Pöstyén, Karlsbad.
Ausztriában: Sommering, Hallstatt, Gmunden, Pörschnach, Vöslau, Zell am See, Kitzbühel, Milsedt, Yelden, Allersee stb.
Svájcban: Montreux, Pontresina, St. Moritz, Genf, Lausanne, Bern, Basel, Interlaken, Luzern, Zürich stb.
Olaszországban: Abbazia, Locrana, Valence-Lido, Rimini, Viareggio, Grado, Nervi, Bordighera stb.
Franciaországban: Paris, Beauve, Deauville, Trouville, Grenoble, Chamonix, Menton, Cannes, Nizza, Juans les Pins, St. Raphael, Aix les Bains, Biarritz stb.
Angolországban: London, Chambridge, Bradford, Brighton.
Jugoszlávia: Ragusa, Kohitsch.
25 százalék társasági kedvezmény. — Kérjen prospektust. Pensio-iroda Budapest, V. Alkotmány-ucca 4. l.

Budapesti penslok.

Urind otthon havi ellátási díj 90 pengő. (Központi fűtés, ill. meleg víz.) Leányotthon: fiatal urilányok részére, szigorú felügyelet havi ellátási díj 40 P.) Fiúotthon: (fiúak részére) szigorú felügyelet, havi ellátási díj 30 P. Gyermekekotthon (6 éven aluli gyermekek részére, bennitaki orvosnok okl. gyermek-és gondozónok havi ellátási díj 75 P. Belratás: Pensio-iroda Budapest, V. Alkotmány-u. 4. — Kérjen prospektust. 2974

MARIENBAD

világhírű gyógyhely

az elhizás, gyomor-, bél- és májbajok, reuma, női betegségek és vérszegénység ellen. — Moor, szénsavas és acélfürdők! — Evente százezer betegnek nyújt gyógyulást!

VIZUMOK követségeknél Utlevélhesszabítások, C.F.R. bérletek

!! **Künstler-vizumiroda** !!
Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 86. :: Dácia sz. illóval szemben.

Bármily ügyet vagy megbízást pontosan elintéz.